

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет обліку та податкового менеджменту

Кафедра аудиту

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «Диджитал-облік»

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

Форма навчання: очна (денна)

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему: **«Бухгалтерський облік доходів і витрат в умовах використання
хмарних технологій на Дочірньому підприємстві «Зееландія»»**

Здобувача Поштаря Марка Андрійовича

Науковий керівник: к.е.н., професор Самборський О.В.

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною
комісією з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри: д.е.н., професор О.А. Петрик

Київ-2025

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна бакалаврська робота охоплює 69 сторінок основного тексту, містить 10 таблиць, 8 графічних матеріалів, список використаних джерел із 52 найменувань, а також додаткові матеріали у вигляді додатків.

«Бухгалтерський облік доходів і витрат в умовах використання хмарних технологій на Дочірньому підприємстві «Зееландія»»

Об'єктом дослідження виступає система організації бухгалтерського обліку доходів і витрат на підприємстві, яка функціонує в умовах впровадження цифрових технологій, зокрема хмарних облікових рішень.

Предметом дослідження є сукупність методичних, нормативних і практичних підходів до ведення бухгалтерського обліку доходів і витрат, порядок їх визнання, оцінювання та відображення у фінансовій звітності, а також трансформація облікової системи під впливом цифровізації бізнес-процесів.

Метою роботи є дослідження особливостей функціонування обліку доходів і витрат підприємства в умовах цифрової трансформації, зокрема за допомогою хмарних облікових платформ, а також розробка пропозицій щодо підвищення ефективності інформаційної системи обліку на основі новітніх технологічних рішень.

Для реалізації поставленої мети в роботі сформульовані й вирішені такі завдання:

- проаналізувати теоретичні засади формування доходів і витрат, а також фінансового результату підприємства;
- охарактеризувати сучасні принципи класифікації, визнання і оцінки доходів і витрат в умовах цифрового середовища;
- дослідити практичну організацію обліку доходів і витрат на прикладі діяльності ДП «Зееландія»;
- оцінити переваги та виклики впровадження хмарних технологій у бухгалтерську діяльність;

- надати пропозиції щодо вдосконалення облікової політики з урахуванням впливу ІТ-рішень;
- здійснити аналітичну оцінку змін у структурі доходів і витрат підприємства та їхнього впливу на фінансові результати.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів. Наукова новизна та практична значущість полягає у визначенні ролі хмарних технологій як інструменту підвищення ефективності облікового процесу, покращення якості фінансової інформації та забезпечення прозорості в управлінні підприємством. Робота ілюструє практичні аспекти цифрової трансформації облікової системи через впровадження автоматизованих платформ.

Рік виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи: 2024.

Рік захисту: 2025

Ключові слова: доходи, витрати, бухгалтерський облік, хмарні технології, цифровізація, фінансовий результат, автоматизація, облікова система, ефективність, аналітика.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ У ДП «ЗЕЕЛАНДІЯ»	6
1.1. Особливості діяльності ДП «Зееландія» та їх вплив на побудову обліку доходів та витрат	6
1.2. Економічна сутність доходів та витрат підприємства, їх класифікація та визнання.....	13
1.3. Облікова політика ДП «Зееландія» відносно обліку доходів та витрат та їх відповідність національним стандартам обліку.....	21
РОЗДІЛ 2. СТАН ТА МОЖЛИВОСТІ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ НА ДП «ЗЕЕЛАНДІЯ» З ВИКОРИСТАННЯМ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	27
2.1. Синтетичний та аналітичний облік доходів та витрат на ДП «Зееландія».....	27
2.2. Застосування хмарних технологій для обліку доходів та витрат підприємства	34
2.3. Розкриття інформації щодо доходів та витрат підприємства у фінансовій звітності ДП «Зееландія»	40
2.4. Шляхи вдосконалення обліку доходів та витрат на ДП «Зееландія» за рахунок використання хмарних технологій.....	47
ВИСНОВКИ	54
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	58
ДОДАТКИ	62

ВСТУП

Бухгалтерський облік доходів та витрат підприємства є ключовим інструментом стабільного управління будь-якого підприємства, оскільки саме доходи та витрати формують грошові потоки підприємства та його прибуток, а отже, від управління доходами та витратами підприємства залежить ефективність діяльності підприємства. Коректне відображення доходів та витрат підприємства в обліку дозволяє приймати якісні управлінські рішення, вчасно виявляти причини перевищення витрат та зменшення доходів та запроваджувати заходи для виправлення ситуації. У сучасних умовах активного розвитку цифрових технологій дедалі частіше використовуються інноваційні інструменти, зокрема хмарні сервіси, які дозволяють автоматизувати облікові процеси та підвищити їх ефективність. Актуальність даного дослідження полягає у тому, що вивчення використання хмарних технологій в обліку доходів та витрат підприємства здатне допомогти підвищити ефективність облікових процесів на підприємстві та забезпечити менеджмент підприємства достовірною та актуальною інформацією щодо обсягу, структури, механізму формування доходів та витрат підприємства, а отже, і його фінансового результату.

Дослідженням теми обліку доходів та витрат підприємства займалась низка вітчизняних вчених, серед яких Ф.Ф. Бутинець, В.А. Дерій, В.В. Сопко, З.В. Задорожний, Я.В. Соколов, С.Ф. Голов, Н.М. Ткаченко, В.О. Шевчук, К.О. Бужимська. Але проблему обліку доходів та витрат підприємства в умовах використання хмарних технологій не розглядав жодний сучасний український вчений, що робить тему дослідження привабливою та актуальною.

Метою даної роботи є дослідження теоретичних та організаційних аспектів обліку доходів та витрат підприємства в умовах застосування хмарних технологій. У відповідності, щоб досягнути поставленої мети, передбачається вирішення таких завдань:

- дослідити організаційно-технологічні особливості діяльності ДП «Зееландія» та їх вплив на побудову синтетичного та аналітичного обліку доходів та витрат;
- дослідити економічну сутність доходів та витрат підприємства, навести їх класифікацію та умови визнання;
- вивчити облікову політику ДП «Зееландія» відносно обліку доходів та витрат;
- дослідити побудову синтетичного та аналітичного обліку доходів та витрат на ДП «Зееландія»;
- проаналізувати застосування хмарних технологій в обліку доходів та витрат на ДП «Зееландія»;
- дослідити аспекти розкриття облікової інформації відносно доходів та витрат підприємства ДП «Зееландія» у формах фінансової звітності;
- розробити шляхи вдосконалення обліку доходів та витрат ДП «Зееландія» за рахунок використання хмарних технологій.

Об'єктом дослідження є система обліку доходів та витрат підприємства.

Предметом роботи є теоретичні, методичні та практичні аспекти обліку доходів та витрат підприємства в умовах застосування хмарних технологій.

У своїй роботі, я застосовував різні методи дослідження, як теоретичні, так і практичні. Зокрема:

аналіз і синтез — щоб глибше зрозуміти особливості обліку доходів і витрат;
порівняння — для зіставлення традиційних та хмарних підходів до обліку;
логічне узагальнення — щоб сформулювати ключові висновки;

також використовувала методи абстрагування, прогнозування й екстраполяції — для оцінки можливого розвитку систем обліку;

і, звичайно, системний підхід — щоб комплексно охопити всі аспекти теми;

для зручності сприйняття інформації — застосовувала таблично-графічний метод.

Це дозволило мені поєднати теорію з практикою й зробити висновки, які можуть бути корисними для реального бізнесу.

Дана робота має суто прикладне практичне значення для обліку доходів та витрат в умовах використання хмарних технологій на досліджуваному підприємстві. Проведені у роботі дослідження дозволять вдосконалити облік доходів та витрат підприємства, забезпечити зростання швидкості отримання облікової інформації всіма ланками управлінського апарату підприємства, що призведе до зростання ефективності процесу управління та якості управлінських рішень. Результати проведеного дослідження можна буде використати на досліджуваному підприємстві з метою вдосконалення обліку доходів та витрат за рахунок використання хмарних технологій, а також на інших підприємствах, на яких можлива організація використання хмарних технологій в облікових процесах.

Інформаційну базу даної роботи становили: вітчизняні та зарубіжні законодавчі акти щодо обліку доходів та витрат підприємства; дослідження вітчизняних та зарубіжних вчених щодо особливостей процесів обліку доходів та витрат підприємства в умовах використання хмарних технологій в облікових цілях; матеріали, оприлюднені у монографіях, наукових та аналітичних статтях, періодичних виданнях, мережі Інтернет.

Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, додатків та списку використаної літератури.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ У ДП «ЗЕЕЛАНДІЯ»

1.1 Особливості діяльності ДП «Зееландія» та їх вплив на побудову обліку доходів та витрат

Підприємством, яке буде досліджуватись при написанні даної роботи виступає Дочірнє підприємство «Зееландія», скорочено – ДП «Зееландія». ДП «Зееландія» - це дочірнє підприємство міжнародної компанії Zeelandia, штаб-квартира якої розташована в Нідерландах. Кінцеві власники ДП «Зееландія» - громадяни Нідерландів. Дана компанія працює у біля 100 країнах світу, з них у 34 країнах компанія має дочірні підприємства. Компанія займається виробництвом та реалізацією інгредієнтів для випікання хліба, хлібобулочних виробів та борошняних кондитерських виробів.

В Україні компанія ДП «Зееландія» працює з 2003 року, компанію було зареєстровано 23.10.2003 року. На початковому етапі виходу на український ринок, компанія ДП «Зееландія» займалась переважно імпортом продукції, оптовими продажами імпортованої продукції та консалтингом. Але згодом було прийнято рішення про відкриття виробничих підрозділів. Так, у 2008 році було відкрито виробництво сухих сумішей для хлібобулочних виробів та борошняних кондитерських виробів. У 2010 році асортимент продукції було розширено за рахунок відкриття виробництва начинок для кондитерських виробів, гелів, джемів, цукрової глазури. У 2015 році було відкрито нову ділльницю з виробництва сухих сумішей для хлібобулочних виробів та борошняних кондитерських виробів, а також побудовано новий склад готової продукції. У 2019 році відкрито ділльницю з виробництва шоколадної та кондитерської глазури, а також жирових начинок. І у 2024 році було відкрито новий сучасний склад для виробничих запасів та готової продукції.

Таким чином, на даний момент ДП «Зееландія» - це середнє за розмірами виробниче підприємство, яке займається виробництвом та реалізацією продукції виробничого призначення. Клієнтами підприємства ДП «Зееландія» є підприємства хлібобулочної та кондитерської промисловості. Компанія розташована у місті Бровари Київської області за адресою: Київська область, місто Бровари, вулиця Виробнича, будинок 8. Наведемо основні види діяльності за КВЕД, якими має право займатись ДП «Зееландія» (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 – Основні види діяльності ДП «Зееландія» за КВЕД

Код за КВЕД	Вид діяльності
10.89	Виробництво інших харчових продуктів, н.в.і.у.
28.93	Виробництво машин і устаткування для виготовлення харчових продуктів і напоїв, перероблення тютюну
46.39	Неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами
46.90	Неспеціалізована оптова торгівля
47.11	Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами
49.41	Вантажний автомобільний транспорт
70.22	Консультавання з питань комерційної діяльності й керування

Джерело: складено автором на основі [20]

Як можна побачити з таблиці 1.1, підприємство ДП «Зееландія» займається декількома видами діяльності, які є досить різноманітними та відносяться до різних галузей економіки. Це пояснюється тим, що концепція бізнесу ДП «Зееландія» передбачає надання комплексної послуги, у якій продаж продукту клієнту є найважливішим, але не єдиним елементом. Клієнтами ДП «Зееландія» є підприємства, які займаються виробництвом хлібобулочних виробів та борошняних кондитерських виробів. Концепція ДП «Зееландія» передбачає, що ми продаємо не сировину для виробництва, ми продаємо комплексне рішення проблеми клієнта. Це означає, що спеціалісти ДП «Зееландія» надають консалтингові послуги, метою яких є оптимізація якісних та цінових характеристик продукції, яка випускається клієнтами за рахунок використання продукції та технологічних рішень, які пропонує ДП «Зееландія». Для цього потрібно досліджувати технологію виробництва клієнта, структуру його продукції, ринки, на яких клієнт продає свою

продукцію, цілей, які ставить перед своїм підприємством його власники та менеджери. На підставі всієї зібраної інформації для кожного клієнта обираються такі види сировини, які може поставити ДП «Зееландія», які б забезпечували досягнення цілей клієнта з мінімальними витратами та які б враховували наявні можливості кожного клієнта.

Комплексне обслуговування клієнта означає, що крім послуг консультування та підбору видів продукції, ДП «Зееландія» забезпечує і інші послуги, однієї з найважливіших є забезпечення вчасної поставки сировини своїм клієнтам. У ДП «Зееландія» репутація надійного постачальника, який може забезпечити поставку сировини високої якості з високою точністю, що забезпечує можливість для клієнтів організації поставок за системою «точно-в-строк». Перевагою таких поставок для клієнта полягають у тому, що не потрібно створювати значних складських запасів сировини на випадок перебоїв з постачанням, а отже, можна економити на створенні та утриманні виробничих запасів, підвищувати гнучкість виробництва. Зростання гнучкості означає можливість швидко переключатись з виробництва однієї продукції на виробництво іншої, що дозволяє краще задовольняти потреби споживачів та особливо важливе при виробництві сезонної продукції. Для забезпечення вчасної доставки продукції всім своїм клієнтам, ДП «Зееландія» має власний автопарк та складське господарство, а отже, займається автомобільним вантажним транспортом, тобто транспортуванням своєї продукції покупцям.

Отже, досліджуване підприємство займається виробництвом продукції для хлібопекарської та кондитерської продукції, а також імпортом та реалізацією тих видів продукції, які не виготовляються безпосередньо на ДП «Зееландія», але виготовляються материнською компанією на своїх підрозділах в інших країнах. Для цього ДП «Зееландія» займається оптовою торгівлею, оскільки таким чином можна реалізовувати свою продукцію своїм клієнтам. Наявність у переліку видів діяльності ДП «Зееландія» таких видів діяльності, як роздрібна торгівля, свідчить про бажання мати можливість у

майбутньому здійснювати цей вид діяльності, ніж про потребу у здійсненні роздрібно́ї торгівлі в даний час.

Всього на ДП «Зееландія» у 2024 році працювало в середньому 135 працівників, тобто досліджуване підприємство відноситься до категорії середнього бізнесу. Організаційна структура підприємства ДП «Зееландія» є лінійно-функціональною (рис. 1.1).

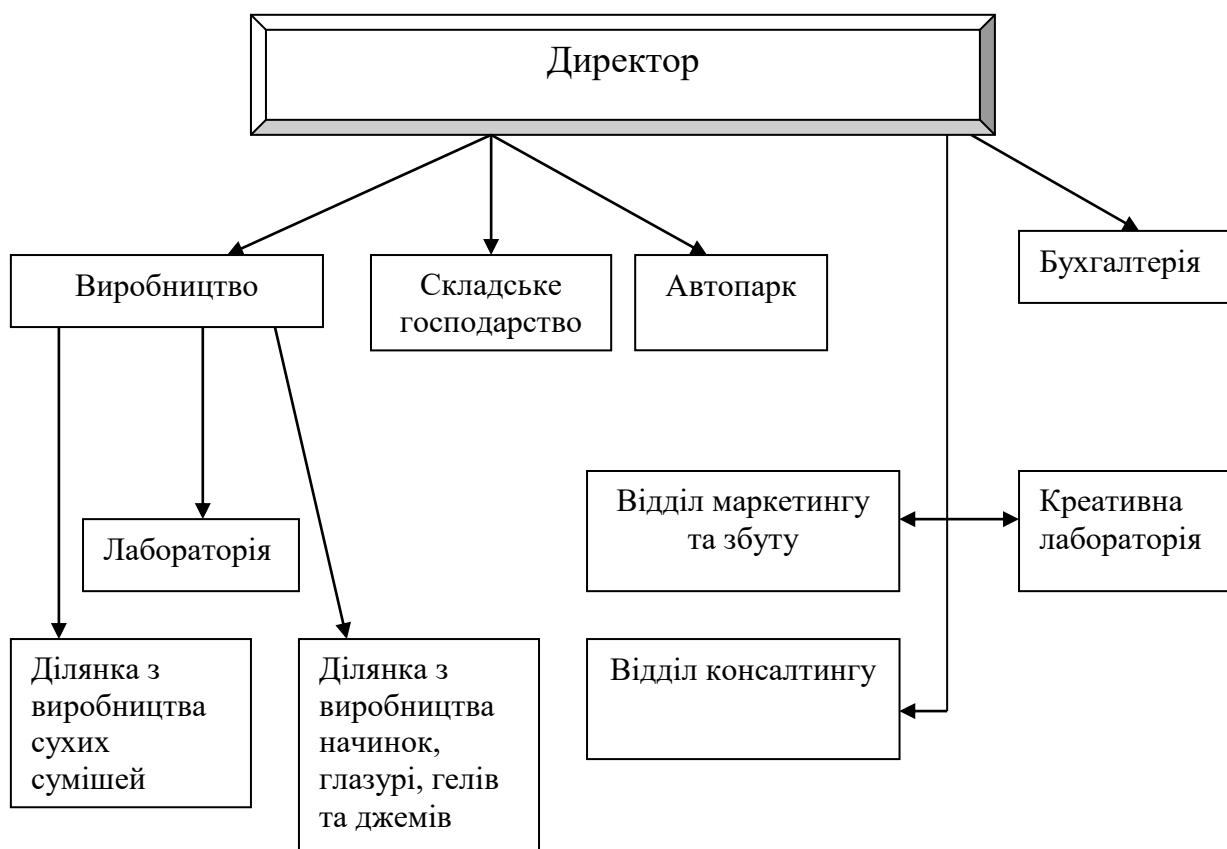

Рисунок 1.1 – Організаційна структура ДП «Зееландія»

Джерело: складено автором на основі [20]

Як можна побачити з рисунку 1.1, основними підрозділами ДП «Зееландія» є виробничі підрозділи, які забезпечують виробництво продукції. Також до складу виробничих підрозділів входить лабораторія, яка здійснює контроль якості вхідної сировини та готової продукції, їх відповідності стандартам якості.

Важливими підрозділами є відділ з маркетингу та збуту та відділ консалтингу, які теж безпосередньо впливають на діяльність виробничих підрозділів. Так, відділ маркетингу та збуту забезпечує реалізацію продукцію, він відповідальний за підтримання комунікації з клієнтами щодо

відвантаження їм продукції, вчасну доставку та надходження оплати за продукцію. Оскільки продукція підприємства є продукцією виробничого призначення, тобто клієнтами підприємства виступають інші підприємства, то маркетинг продукції суттєво відрізняється від маркетингу продукції масового призначення. Головною відмінністю є відсутність потреби у масовому маркетингу, рекламі через медіа майданчики (телебачення, радіо, інші ЗМІ, соціальні мережі тощо). Найбільш ефективними способами маркетингу продукції виробничого призначення є персональний маркетинг, тобто спілкування з керівництвом відповідних підприємств напряму телефоном, при особистій зустрічі або за допомогою інших засобів зв'язку, участь у галузевих виставках.

У тісній взаємодії із відділом маркетингу та збуту працює відділ консалтингу. Відділ консалтингу забезпечує надання консалтингових послуг клієнтам, які полягають у вивченні особливостей ведення бізнесу клієнтом, розробці рекомендацій клієнту щодо вдосконалення технології виробництва хлібобулочних та кондитерських виробів із застосуванням сировини виробництва ДП «Зееландія», при цьому часто створюються проекти вдосконалення технології виробництва та виготовлення необхідного обладнання. Також консалтинговий підрозділ здійснює інформування клієнтів відносно появи у асортименті ДП «Зееландія» нових, більш ефективних видів продукції, які дають змогу якісного вдосконалення продукції, зменшення витрат на її виробництво.

Креативна лабораторія забезпечує розробку нових видів продукції, вдосконалення рецептур існуючої продукції, які забезпечують покращення споживчих якостей продукції. Оскільки ДП «Зееландія» - частина міжнародного бізнесу, то креативна лабораторія розробляє та вдосконалює лише окремі види продукції, інші вдосконалені та нові види продукції розробляються в інших країнах, але їх рецептура надходить в тому числі і на ДП «Зееландія», що забезпечує високу конкурентоспроможність продукції за рахунок постійного вдосконалення продукції та її оновлення [20].

До допоміжних підрозділів відносяться складське господарство, автопарк та бухгалтерія. Складське господарство забезпечує зберігання як виробничих запасів (сировини та матеріалів), а також готової продукції підприємства перед відправкою покупцям. Автопарк забезпечує транспортування готової продукції клієнтам, а отже, забезпечує якісний сервіс, зручність для покупців та вчасну доставку продукції у незмінній якості вчасно кожному клієнту. Бухгалтерія – це допоміжний підрозділ, основним завданням якого є ведення бухгалтерського обліку, реєстрація господарських операцій та збирання інформації про господарську діяльність підприємства.

Проаналізуємо особливості діяльності ДП «Зееландія», які впливають на облік доходів та витрат. Так, у складі доходів підприємства значну частину будуть складати інші операційні доходи, тобто доходи від надання консалтингових послуг. Надані консалтингові послуги генерують відповідні доходи, також на надання даних послуг можна ідентифікувати витрати, наприклад, витрати на оплату праці консультантів та витрати на організацію роботи консультантів. Витрати на діяльність консультантів буде відноситись до категорії інших операційних витрат.

Основною діяльністю ДП «Зееландія» є виробнича діяльність з виробництва сухих сумішей, глазури, начинок та джемів для підприємств хлібопекарської та кондитерської промисловості. Тому основним видом доходів підприємства буде виручка від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг. При цьому основним видом витрат буде собівартість реалізованої продукції. До складу собівартості будуть включатись вартість сировини та матеріалів, витрати на оплату праці виробничих працівників, витрати на соціальні заходи на фонд оплати праці виробничих працівників, амортизація обладнання, витрати на електроенергію, інші виробничі витрати. Особливістю виробництва на ДП «Зееландія» є те, що виробничий процес триває відносно недовго, а отже, вартість незавершеного виробництва буде незначною. При цьому сировина та готова продукція підприємства мають

значні терміни зберігання та можуть тривалий час зберігатись на складі за дотримання відповідних умов зберігання. Особливо це стосується сировини та матеріалів, які використовуються у виробництві. Через тривалий час зберігання виробничих запасів на складі, собівартість виготовленої продукції буде залежати від того, який метод обліку запасів буде прийнятий на підприємстві. Таким чином, на собівартість реалізованої продукції впливатиме метод обліку виробничих запасів та готової продукції а складі та їх списання при відпуску зі складу.

Ще одним важливим моментом, який впливає на облік доходів та витрат на ДП «Зееландія» є с особливості обліку витрат на збут. Більша частина витрат на збут – це витрати на транспортування продукції до покупця. Дані витрати є прямими витратами та змінними, тобто зростають зі зростанням обсягу реалізованої продукції. Це означає, що витрати на транспортування продукції можна чітко ідентифікувати для кожної партії поставленої продукції, визначити її вартість. Також ці витрати можна калькулювати та додати у ціну реалізованої продукції. Таким чином, можна встановити пряму залежність між витратами на доставку продукції та додати їх у ціну реалізованої продукції, що забезпечить компенсацію даних витрат за рахунок покупців. Крім змінних витрат на збут існують також постійні непрямі витрати на збут, до яких відноситься утримання працівників відділу збуту та маркетингу та витрати на участь підприємства у галузевих виставках та витрати на організацію переговорів та зустрічей з клієнтами та потенційними покупцями продукції.

Оскільки ДП «Зееландія» є дочірнім підприємством, то воно не має часток в інших підприємствах, а отже, не має доходу або витрат від участі в капіталі. Також незначними є інші фінансові доходи та витрати підприємства через незначний розмір фінансових активів та кредитів. Інші доходи та витрати на підприємстві відсутні, оскільки підприємство займається переважно своєю операційною діяльністю, не відволікаючись на інші види діяльності.

ДП «Зееландія» є підприємством, яке оподатковується на загальних підставах, є платником ПДВ, сплачує податок на прибуток підприємств за ставкою 18%. Отже, одним з елементів витрат підприємства є сплата податку на прибуток.

1.2 Економічна сутність доходів та витрат підприємства, їх класифікація та визнання

Дослідження доходів та витрат підприємства потрібно починати з визначення доходів та витрат, а потім на підставі визначень з'ясувати економічну сутність доходів та витрат підприємства. Визначення доходів та витрат підприємства наводяться у національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку. Так, у НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» наводяться наступні визначення доходів та витрат.

Доходи – збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників).

Витрати – це зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками) [19].

Розглянемо визначення доходів та їх економічну сутність. Хоча у наведеному у НП(С)БО 1 визначенні доходів сказано, що доходи – це збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, але далеко не всі операції, які призводять до збільшення активів підприємства або до зменшення його зобов'язань – це операції з надходження доходів. Так, наприклад, доходами не є надходження коштів у вигляді авансового платежу від покупця або погашення дебіторської заборгованості. Також до доходів не відносяться непрямі податки у складі виручки від реалізації продукції підприємства, такі як податок на додану

вартість або акцизний податок. У випадку погашення дебіторської заборгованості не відбувається збільшення активів підприємства, оскільки разом зі збільшення активу у вигляді грошових коштів, зменшується актив у вигляді дебіторської заборгованості. У разі надходження авансового платежу не відбувається зростання доходу, оскільки разом зі зростанням активів у вигляді грошових коштів, зростають також і зобов'язання за отриманими від покупців авансами.

Таким чином, можна підсумувати, що доходи – це збільшення економічних вигод підприємства у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань у результаті господарської діяльності підприємства та яке призводить до збільшення власного капіталу підприємства (крім операцій по внесенню капіталу власниками підприємства). Тобто доходи є результатом господарської діяльності підприємства, здійснення основної діяльності або розпорядження активами підприємства.

Не слід плутати доходи підприємства з грошовими потоками, тобто надходженням грошових коштів на підприємство. Виникнення доходів рідко співпадає у часі з надходження грошових коштів за відповідними доходами. Для визнання доходів необхідне виконання декількох умов.

По-перше, дохід має призводити зростання активів підприємства та зростання власного капіталу, тобто дохід визнається в момент реалізації продукції, товарів, послуг, часткового виконання послуг чи робіт, яке можна достовірно оцінити. Також дохід визнається під час його нарахування, що стосується, наприклад, фінансових доходів та доходів від участі в капіталі, тобто дохід визнається, коли відсотки за депозитним вкладом підприємства нараховані, або якщо нараховані дивіденди за акціями, купон за облігацією тощо. По-друге, підприємство передає продукцію або товари іншому підприємству, втрачаючи на ними контроль, передаючи всі ризики відносно управління та зберігання такого товару чи продукції. По-третє, у разі виконання великих за обсягами робіт, потрібно достовірно визначити яка частина робіт виконана, щоб визначити обсяг доходу за виконані роботи. По-

четверте, сума доходу може бути достовірно та надійно визначеною. Поп'яте, існує впевненість у тому, що в результаті операції відбудеться збільшення активів підприємства.

Як можна побачити, визнання доходів відбувається за фактом передачі товарів та продукції покупцям, або за фактом виконання певного обсягу робіт підприємством або за фактом нарахування доходів, які підприємство має отримати в майбутньому. Це означає, що надходження грошових коштів від покупців, замовників або інших контрагентів підприємства можуть не співпадати із нарахуванням доходів. Що стосується нарахування фінансових доходів, доходів від участі в капіталі, то вони завжди спочатку нараховуються, а лише потім сплачуються, тобто дохід за такими операціями визнається раніше, ніж отримуються грошові кошти. У разі реалізації продукції або виконання робіт, надання послуг, то в даному випадку можливі наступні варіанти оплати та визнання доходів:

1) Спочатку відбувається попередня оплата за поставку товарів, продукції, виконання робіт, надання послуг, а лише потім відбувається поставка товарів, продукції, виконання робіт або надання послуг. Тобто в даному випадку грошовий потік передуює визнаному доходу. У такому випадку при визнанні доходів підприємство може бути впевненим у тому, що активи в результаті відповідної господарської операції збільшаться, оскільки надходження коштів відбулось раніше, потрібно лише провести взаємозалік з покупцем продукції.

2) Оплата за поставлену продукцію, товари, надані послуги або виконані роботи відбувається за фактом поставки (виконання робіт, надання послуг). У такому випадку надходження грошових коштів та визнання доходів відбувається одночасно. Така ситуація відбувається в основному в роздрібній торгівлі та наданні побутових послуг, і досить рідко зустрічається під час розрахунків між підприємствами.

3) Оплата за поставлену продукцію відбувається з відстрочкою платежу, тобто спочатку визнається дохід, а потім надходять грошові кошти

за поставлену продукції, товари, послуги або роботи. У такому випадку оформлюється дебіторська заборгованість покупця за поставлену продукцію, товари, роботи чи послуги. Оскільки платоспроможність покупців не завжди є абсолютною, то у такому випадку існує ймовірність прострочення покупцем терміну платежу або взагалі несплати дебіторської заборгованості, для чого має створюватись резерв безнадійних боргів, який зменшує суму дебіторської заборгованості на певну суму [18].

Отже, грошовий потік та дохід співпадає лише у разі оплати за продукцію, товари, послуги та роботи по факту поставки, що відбувається переважно у роздрібній торгівлі та дуже рідко зустрічається при розрахунках між підприємствами.

Дохід підприємства завжди визнається в грошовій формі. Навіть за умови здійснення товарообмінної (бартерної) операції, коли в рахунок погашення поставки продукції або товару нашого підприємства, покупець постачає власну продукцію або товари, все одно визнання доходу відбувається у грошовому вимірі, при цьому вартість як поставленого так і отриманого товару теж визначається в грошовому еквіваленті.

З метою ведення обліку, доходи класифікують на окремі групи (рис. 1.2).

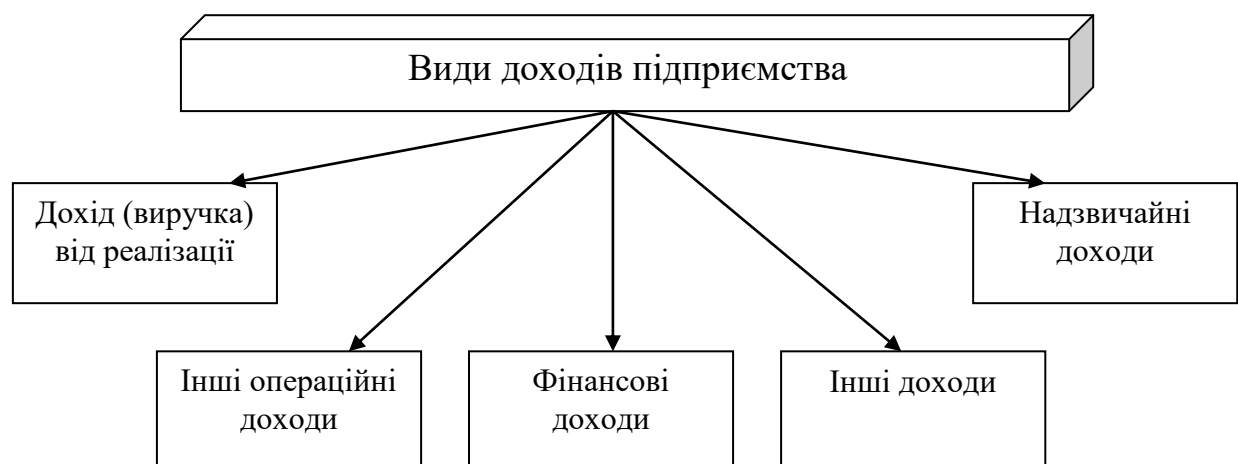

Рисунок 1.2 – Класифікація доходів підприємства за НП(С)БО 15

«Доходи»

Джерело: складено автором на основі [18]

Наведемо склад окремих видів доходів підприємства. Дохід (виручка) від реалізації продукції – це основний вид доходу підприємства, дохід від основної діяльності більшості підприємств. До складу доходу від реалізації входить дохід від реалізації продукції, товарів, робіт та послуг. Таким чином, цей дохід охоплює доходи від основної діяльності виробничих підприємств у вигляді доходу від реалізації продукції, торговельних підприємств у вигляді доходів від реалізації товарів, сервісних компаній у вигляді доходу від реалізації послуг, будівельних компаній у вигляді доходів від реалізації робіт. Дохід від реалізації не включає непрямі податку, які включаються до ціни товару та мають бути перераховані до бюджету.

Інші операційні доходи – це доходи, отримані від операційної оренди майна, від купівлі-продажу валюти, від реалізації оборотних активів, від відшкодування раніше списаних активів, від списання кредиторської заборгованості, інші операційні доходи. Інші операційні доходи підприємства є неосновними, оскільки не містять доходів від операцій, які можна вважати основною операційною діяльністю.

Фінансові доходи підприємства включають доходи від отриманих відсотків, дивідендів, а також включає доходи від участі в капіталі інших підприємств.

Інші доходи включають доходи від реалізації необоротних активів, фінансових інвестицій, дохід від не операційної курсової різниці, доходи від безоплатно одержаних необоротних активів тощо.

До складу доходів від надзвичайної діяльності відносяться доходи, пов'язані із надзвичайними подіями, які не відбуваються зазвичай на підприємстві. Наприклад, це доходи від страхового відшкодування підприємству внаслідок надзвичайної події, яка знищила або пошкодила майно підприємства у разі, якщо воно було застраховане.

Витрати – це антипод доходів, тобто це результати господарських операцій, які ведуть до зменшення активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу. Але при цьому витрати

супроводжують будь-яку діяльність підприємства, без витрат підприємство не може працювати. Таким чином, витрати потрібно розглядати не як щось погане або непотрібне, а як інвестиції у діяльність підприємства, які в подальшому приносять дохід та забезпечують діяльність будь-якого підприємства.

Витрати тісно пов'язані з доходами підприємства, оскільки для отримання доходів потрібно понести відповідні витрати. За взаємозв'язком з доходами всі витрати підприємства можна поділити на дві категорії:

1) собівартість реалізованої продукції або інших активів, тобто такі, які можна безпосередньо віднести на відповідні доходи;

2) витрати періоду, тобто такі витрати, які неможливо безпосередньо віднести на формування певних доходів, а які здійснюються за певний період [11].

Собівартість реалізації це такі витрати, які безпосередньо здійснюються для отримання певних доходів. Так, до собівартості реалізації можна віднести собівартість реалізованої продукції, товарів, робіт та послуг, оскільки при реалізації продукції на витрати списується їх собівартість, яка складається бо з витрат на їх виробництво або з витрат на їх придбання, транспортування та зберігання. До собівартості реалізації можна віднести витрати, які відносяться на інші реалізовані товарно-матеріальні та валютні цінності. При реалізації виробничих запасів, необоротних активів або навіть фінансових інвестицій відбувається одночасне списання витрат, тобто собівартості реалізованих активів. Якщо реалізуються надлишкові виробничі запаси, то їх собівартістю буде вартість придбання, транспортування та зберігання, якщо реалізується необоротний актив, то його собівартістю буде виступати залишкова вартість, якщо іноземна валюта, то собівартістю виступає вартість придбання. Також до собівартості реалізації можна віднести витрати, які здійснюються при реалізації продукції, та які можна прямо віднести на відповідну продукцію, наприклад, витрати на транспортування продукції або товарів до покупця.

Витрати періоду – це витрати, які не можна безпосередньо спів ставити та віднести на відповідні доходи підприємства, але які необхідні для функціонування підприємства. До витрат періоду відносяться адміністративні витрати, ті види витрат на збуті не можна віднести безпосередньо реалізовану продукцію, інші операційні витрати, які не пов'язані із формуванням доходів від реалізації оборотних активів, фінансові витрати тощо.

Визнання собівартості реалізації та витрат періоду відрізняється за своєю сутністю. Так, витрати собівартості реалізації завжди визнаються в момент здійснення реалізації продукції, тобто вони визнаються одночасно з доходами, які забезпечують дані витрати. Тому некоректно казати, що підприємство понесло витрати, коли нарахувало заробітну плату виробничим працівникам або придбало сировину для виробництва продукції. Адже нарахована заробітна плата виробничих працівників формує собівартість готової продукції. Сировина та матеріали взагалі формують собівартість виготовленої продукції лише після того, як вони будуть списані зі складу у виробництво. Але готова продукція або товар не складі також не означають понесених підприємством витрат, це тільки вкладені у виробництво або придбання товару кошти. Визнання витрат собівартості реалізації відбувається лише під час реалізації продукції, коли собівартість реалізованої продукції, товарів, робіт або послуг списується на витрати. Отже, витрати собівартості реалізації відбуваються лише у момент реалізації. Це ж стосується і реалізації всіх інших активів підприємства, які не відносяться до продукції, товарів, робіт та послуг, наприклад, до реалізації виробничих запасів.

Визнання витрат періоду здійснюється у кінці відповідного періоду або за фактом здійснення даних витрат. Регулярні платежі визнаються в кінці відповідного терміну, наприклад, оплата праці адміністративних працівників, працівників збуту, амортизація обладнання, яке використовується в адміністративних та збутових цілях, оплата електроенергії, рахунків за

зв'язок тощо. Частина витрат періоду здійснюється нерегулярно, а за необхідністю. До таких витрат відноситься, наприклад, витрати канцелярських товарів для адміністративних цілей. За необхідності зі складу надходять канцелярські товари до офісу підприємства, при цьому вони списуються на витрати періоду одразу за надходженням.

Для цілей обліку витрати підприємства класифікуються за їх призначенням та характером (рис. 1.3).

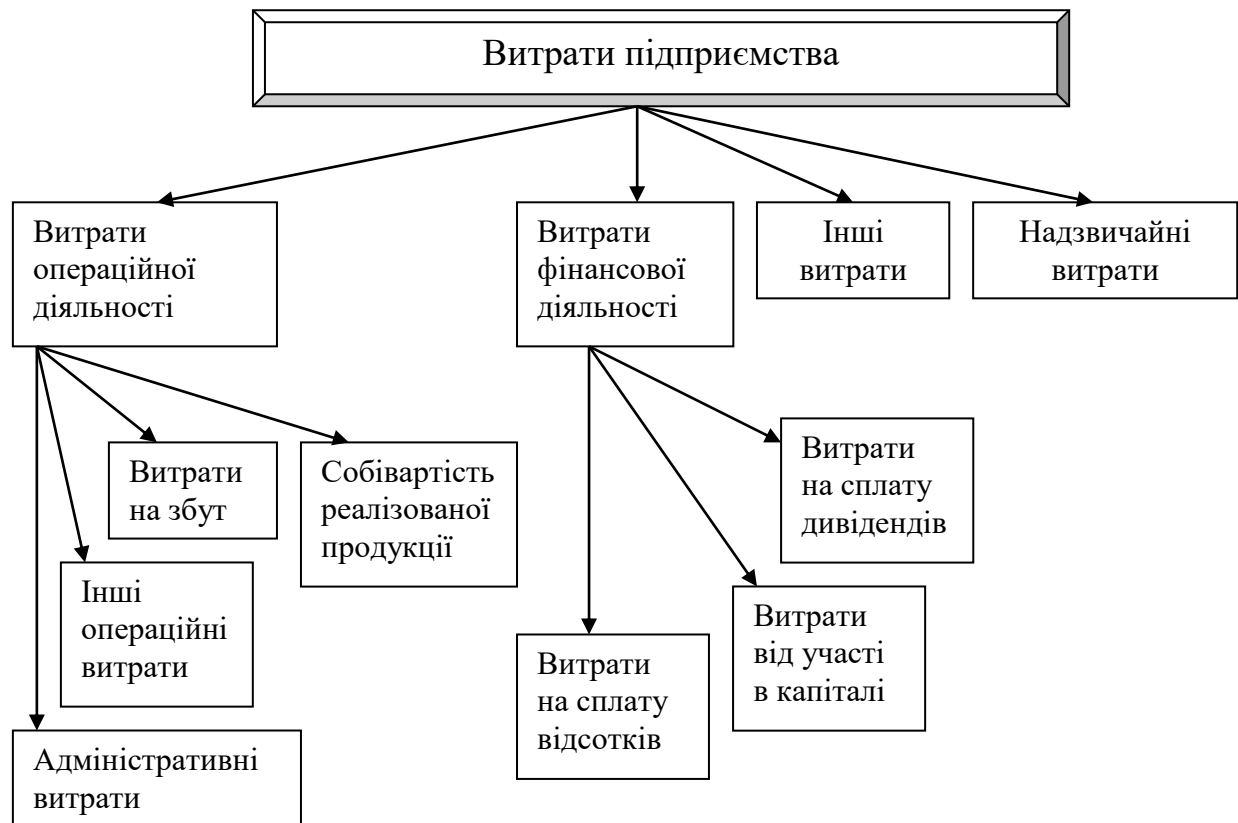

Рисунок 1.3 – Класифікація витрат підприємства за НП(С)БО 16

«Витрати»

Джерело: складено автором на основі [17]

Основними витратами підприємства є витрати операційної діяльності, які поділяються на собівартість реалізованих продукції, адміністративні витрати, витрати на збут та інші операційні витрати.

Витрати фінансової діяльності поділяються на витрати на сплату відсотків, витрати на сплату дивідендів, витрати від участі в капіталі.

Інші витрати – це всі інші витрати звичайної діяльності, які не включені до інших категорій, наприклад, собівартість реалізованих необоротних активів.

Надзвичайні витрати – це витрати, які несе підприємство від надзвичайних подій, які не заплановані підприємством. До таких надзвичайних витрат відносяться, наприклад, витрати від пошкодження та знищення майна підприємства внаслідок стихійних лих, катастроф та аварій.

1.3 Облікова політика ДП «Зееландія» відносно обліку доходів та витрат та їх відповідність національним стандартам обліку

Розглянемо облікову політику ДП «Зееландія» відносно обліку доходів та витрат. Зауважимо, що розділ облікової політики, що стосується доходів суттєво менший, ніж той, що регулює облік витрат. Це пояснюється тим, що при формуванні та обліку доходів підприємства виникає менше суперечностей, самі доходи є більш-менш однорідні.

Облікова політика ДП «Зееландія» відносно обліку доходів повністю базується на НП(С)БО 15 «Доходи», там наводиться те ж визначення доходів та їх класифікація на окремі категорії, а саме:

- дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- інші операційні доходи;
- фінансові доходи;
- інші доходи;
- надзвичайні доходи [18].

У обліковій політиці ДП «Зееландія» деталізується облік та визнання лише тільки деяких видів з доходів, наведених у їх класифікації, тобто тих доходів, з якими в основному стикається підприємство у своїй діяльності.

В першу чергу пояснюються доходи у вигляді виручки від реалізації продукції та товарів. Наводяться чотири умови визнання доходу від реалізації продукції та товарів. Дохід (виручка) від реалізації продукції

(товарів, інших активів) визнається в разі наявності всіх наведених нижче умов:

- 1) покупцеві передані ризики й вигоди, пов'язані з правом власності на продукцію (товар, інший актив);
- 2) підприємство не здійснює надалі управління та контроль за реалізованою продукцією (товарами, іншими активами);
- 3) сума доходу (виручка) може бути достовірно визначена;
- 4) є впевненість, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигод підприємства, а витрати, пов'язані з цією операцією, можуть бути достовірно визначені.

З наведених умов визнання доходу від реалізації продукції, товарів та інших активів можна зробити висновок, що дохід від реалізації визначається на ДП «Зееландія» в момент реалізації, тобто під час передачі продукції, товарів або інших активів покупцю та підписанню документів, які підтверджують реалізацію. Такими документами є товарна накладна або товарно-транспортна накладна.

Другим видом доходів є дохід від наданих послуг (робіт). Оскільки одним з напрямків діяльності підприємства ДП «Зееландія» є надання консалтингових послуг, то облік та визнання даного виду доходів є актуальним для підприємства. Дохід від надання послуг у разі, якщо виконання послуг триває декілька звітних періодів, визначається в залежності від ступеню завершеності робіт (послуги) на дату закінчення звітного періоду. Якщо послуга повністю надана в одному звітному періоді, то вона визнається по підписанню акту виконаних робіт або оформленні накладної на надані послуги. У разі, якщо неможливо достовірно оцінити вартість наданих послуг, то їх потрібно оцінювати за витратами, які понесені на надання такої послуги.

При визначенні доходів від реалізації слід враховувати положення облікової політики відносно обліку дебіторської заборгованості. Якщо відвантаження продукції (надання послуг) відбувається з відстрочкою

платежу, то на суму вартості відвантаженої продукції або наданих послуг формується дебіторська заборгованість. Частина дебіторської заборгованості не погашається, тобто підприємство не отримує доходів, а отже, такий дохід неможливо визначити достовірно. Для вирішення цієї проблеми формується резерв сумнівних боргів, який зменшує суму чистої дебіторської заборгованості, а також веде до зростання витрат від списання дебіторської заборгованості. Якщо в процесі розрахунку частина дебіторської заборгованості визнається безнадійною та списується, то відбувається просто списання частини дебіторської заборгованості за рахунок резерву сумнівних боргів. Якщо ж вся дебіторська заборгованість погашається, то резерв сумнівних боргів списується на інший операційний дохід.

У разі, якщо підприємство реалізує продукцію, товари або послуги з відстрочкою платежу, яка перевищує один рік, то виникає довгострокова дебіторська заборгованість. Таку заборгованість потрібно обліковувати за поточною вартістю, використовуючи в якості ставки дисконтування «Процентні ставки за новими депозитами нефінансових корпорацій у розрізі видів валют і строків погашення» відповідно до даних НБУ. Різниця між вартістю довгострокової дебіторської заборгованості, яку покупець має сплатити в майбутньому та поточною вартістю дебіторської заборгованості на момент її виникнення має відображатись у складі фінансового доходу, а саме відсоткового доходу.

Проаналізуємо облікову політику ДП «Зееландія» відносно обліку витрат підприємства. Вона теж базується на нормах НП(С)БО 16 «Витрати». Так, наводиться визначення витрат підприємства, таке, як і у НП(С)БО 16 «Витрати». Також визначається, що всі витрати ДП «Зееландія» мають відображатись на рахунках 9 класу, тобто в обліку підприємства не використовується 8 клас рахунків.

У обліковій політиці ДП «Зееландія» зазначається, що для узагальнення інформації про витрати, їх доцільно поділити на витрати від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності. Але детально

розписаний склад та особливості визначення лише операційних та фінансових витрат підприємства.

Визнання витрат на ДП «Зееландія» здійснюється різним шляхом для тих витрат, які можна пов'язати з доходами, для отримання яких вони здійснені та для витрат, які неможливо прямо пов'язати з отриманням доходу певного періоду. Витрати, які можна пов'язати із доходами, для отримання яких вони здійснені, визнаються одночасно з визнанням таких доходів. Витрати ж, які неможливо пов'язати з отриманням доходів підприємства, потрібно визнавати у складі витрат того періоду, в якому були здійснені такі витрати. Як приклад, можна навести витрати на транспортування продукції, яку було реалізовано покупцям та витрати на оплату праці начальника відділу збуту. У обох випадках витрати включаються до складу витрат на збут, але в першому випадку дані витрати визнаються одночасно з реалізацією продукції та визнанням доходу на підставі товарно-транспортної накладної. У другому випадку такі витрати є витратами періоду та визнаються витратами того місяця, у якому була нарахована відповідна заробітна плата.

Важливим елементом операційних витрат підприємства є його витрати на амортизацію основних засобів та нематеріальних активів. На ДП «Зееландія» облікова політика передбачає використання прямолінійного методу нарахування амортизації для основних засобів будь-якого призначення та для нематеріальних активів. Прямолінійний метод амортизації передбачає рівномірний розподіл амортизованої вартості основного засобу або нематеріального активу протягом терміну корисного використання. Амортизована вартість об'єкта основних засобів або нематеріальних активів розраховується як різниця між первісною вартістю та ліквідаційною вартістю, яка визначається як сума, яку можна виручити шляхом продажу основного засобу після закінчення терміну експлуатації або вартість матеріалів, які можна отримати шляхом демонтажу обладнання. Ліквідаційну вартість потрібно зменшити на вартість робіт з демонтажу

обладнання. Ліквідаційна вартість нематеріальних активів обліковою політикою ДП «Зееландія» визначається нульовою.

У обліковій політиці ДП «Зееландія» детально розписаний склад операційних витрат та фінансових витрат підприємства. У складі операційних витрат виділяється собівартість реалізованої продукції та операційні витрати, які не включаються до собівартості продукції.

У складі собівартості реалізованої продукції на підприємстві ДП «Зееландія» виділяються лише два елементи:

1) Прямі матеріальні витрати на виробництво продукції, тобто вартість сировини та матеріалів, використаних для виробництва відповідної продукції.

2) Постійні та змінні загальновиробничі витрати. До цих витрат відносяться всі інші витрати на виробництво продукції, такі, як заробітна плата виробничого персоналу, соціальні відрахування на заробітну плату виробничого персоналу, амортизація виробничого обладнання та нематеріальних активів виробничого призначення, витрати на підтримання працездатності та поточний ремонт обладнання, витрати на електроенергію, опалення виробничих приміщень, витрати на водопостачання та водовідведення для виробничих приміщень та інші виробничі витрати.

Такий поділ витрат, які складають собівартість продукції має як переваги, так і недоліки. Головною перевагою такого поділу витрат, що складають собівартість продукції, є простота їх визначення та відсутність необхідності складного обліку витрат з метою калькуляції собівартості одиниці кожного виду продукції. Оскільки на підприємстві виготовляється значна номенклатура продукції, то таке спрощення суттєво економить роботу працівників обліку. Недоліком такого поділу витрат є можливість неточного визначення собівартості окремих видів продукції, що може спотворювати інформацію про рентабельність окремих видів продукції. Так, розподіл загальновиробничих витрат між різними видами продукції та визначення собівартості одиниці кожного виду продукції здійснюється на підставі

складності процесу виробництва кожного виду продукції. Для визначення складності виробничого процесу кожного виду продукції використовуються коефіцієнти складності, які надаються керівником виробничого підрозділу підприємства.

Операційні витрати, які не пов'язані із собівартістю продукції та не включаються до її складу поділяються на три види витрат:

- 1) адміністративні витрати;
- 2) витрати на збут;
- 3) інші операційні витрати.

У обліковій політиці ДП «Зееландія» наводиться склад кожного з цих видів витрат.

Окремо в обліковій політиці ДП «Зееландія» визначаються фінансові витрати. Фінансові витрати – це витрати, пов'язані із платою за користування запозиченими фінансовими активами. До фінансових витрат відносяться витрати на сплату процентів та дивідендів. Фінансові витрати визнаються у тому періоді, в якому вони були нараховані крім випадків, коли фінансові витрати капіталізуються при створенні кваліфікаційного активу. Кваліфікаційним активом визнається такий актив, який створюється більше, ніж протягом 3 місяців. Капіталізація фінансових витрат застосовується лише до суми тих фінансових витрат, яких можна було б уникнути, якби не здійснювались витрати на створення кваліфікаційного активу. У разі створення кваліфікаційного активу фінансові витрати визнаються в періоді, коли закінчується створення кваліфікаційного активу.

РОЗДІЛ 2

СТАН ТА МОЖЛИВОСТІ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ НА ДП «ЗЕЕЛАНДІЯ» З ВИКОРИСТАННЯМ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

2.1 Синтетичний та аналітичний облік доходів та витрат на ДП «Зееландія»

Облік доходів та витрат на підприємстві ДП «Зееландія» ведеться з метою відображення в облікових регістрах та фінансовій звітності даних про доходи підприємства, його витрати та розрахунок на цій підставі фінансових результатів підприємства. Зауважимо, що облік доходів та облік витрат підприємства суттєво відрізняється один від одного, тому їх потрібно розглядати окремо. Розглянемо спочатку синтетичний облік доходів на ДП «Зееландія».

Синтетичний облік доходів підприємства ДП «Зееландія» ведеться на рахунках 7 класу, а саме на рахунках 70 «Доходи від реалізації», 71 «Інший операційний дохід», 73 «Інші фінансові доходи», 74 «Інші доходи». Як бачимо, в обліку підприємства не використовується рахунок 72 «Доходи від участі в капіталі», оскільки підприємство є дочірнім, тому не бере участі у створенні спільних підприємств та не вкладає кошти у інші підприємства, це прерогатива материнської компанії. Тому і рахунок 72 не потрібний для використання на підприємстві.

Найбільш важливим для обліку доходів підприємства ДП «Зееландія» є рахунок 70 «Доходи від реалізації», оскільки саме на даному рахунку відображаються основні доходи підприємства. Рахунок 70 «Доходи від реалізації» має три субрахунки: 701 «Дохід від реалізації готової продукції», 702 «Дохід від реалізації товарів», 703 «Дохід від реалізації робіт та послуг». Всі три субрахунки активно використовуються для обліку доходів від реалізації на підприємстві ДП «Зееландія». Так, субрахунок 701

використовується для обліку доходів від реалізації продукції, яка була виготовлена безпосередньо на підприємстві. Субрахунок 702 використовується для відображення в обліку доходів, отриманих підприємством від продажу товарів, закуплених підприємством у постачальників. Основним постачальником товарів для реалізації ДП «Зееландія» є материнська компанія. Субрахунок 703 використовується для обліку доходів, отриманих від наданих послуг та робіт іншим підприємствам. Оскільки ДП «Зееландія» надає послуги з технічного та технологічного консультування, пристосування технології клієнта до виробництва нових видів продукції, використовуючи продукти, які виробляє та реалізує ДП «Зееландія», то такі доходи складають помітну частину всіх доходів досліджуваного підприємства. За кредитом рахунку 70 відображається отримання доходів підприємством, за дебетом – зменшення доходів на суму непрямих податків, які вираховуються з доходу та не є доходом підприємства. Також за дебетом рахунку 70 відображається списання отриманих доходів на фінансовий результат (рахунок 79).

Рахунок 71 необхідний для обліку інших операційних доходів, які включають широке коло доходів, наприклад доходи від реалізації оборотних активів, доходи від операційних курсових різниць, від операційної оренди майна, від роялті тощо.

На рахунку 73 обліковуються інші фінансові доходи, які представлені у випадку ДП «Зееландія» отриманими відсотками від розміщення тимчасово вільних коштів на банківських депозитних рахунках. В цілому слід відмітити, що значення фінансових доходів для діяльності ДП «Зееландія» незначне та практично несуттєве.

На рахунку 74 обліковуються інші доходи підприємства від звичайної діяльності. В основному сюди включаються доходи від реалізації фінансових інвестицій, необоротних активів, доходи від не операційних курсових різниць тощо. Що стосується інших доходів, то вони є незначними за розмірами та нерегулярними, тому рахунок 74 використовується дуже рідко.

Синтетичний облік доходів підприємства ДП «Зееландія» ведеться в Журналі 6, у якому відображаються всі отримані підприємством доходи за період за окремими рахунками та субрахунками та відображена кореспонденція рахунків за операціями з нарахування доходів. Найчастіше кореспондуються з кредитом рахунків 7 класу такі рахунки: 17 «відстрочені податкові активи», 183 «Інша довгострокова дебіторська заборгованість», 361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями», 377 «Розрахунки з іншими дебіторами», 681 «Розрахунки за авансами одержаними», 69 «Доходи майбутній періодів».

Аналітичний облік доходів підприємства ДП «Зееландія» ведеться за різними видами джерел доходів. Аналітичний облік доходів від реалізації продукції та товарів ведеться за видами готової продукції та товарів, при цьому в аналітичному обліку відображається як сума доходів, отриманих від реалізації відповідного виду продукції, так і кількість реалізованих товарів в натуральних одиницях виміру (в штуках, кілограмах, літрах). Ведення такого аналітичного обліку дає змогу аналізувати доходи, отримані від реалізації окремих видів продукції та товарів, аналізувати середню ціну реалізації окремих видів продукції та їх зміну в часі. Аналітичний облік доходів від реалізації послуг та робіт ведеться в розрізі окремих контрактів на надання послуг або виконання робіт. Це пояснюється тим, що обсяг здійснених робіт або наданих послуг не може вимірюватись в натуральних одиницях, а послуги можуть бути різними в залежності від специфіки діяльності клієнта та його потреб.

Аналітичний облік інших операційних доходів ведеться в розрізі окремих документів, які є підставою для нарахування таких доходів. В основному такими документами виступають відповідні договори, укладені з партнерами, це можуть бути договори реалізації оборотних активів, надання інтелектуальної власності та інші види договорів.

Аналітичний облік інших фінансових доходів ведеться в розрізі окремих договорів на відкриття депозитних рахунків, придбання інших

фінансових активів, які приносять доходи. Аналітичний облік інших доходів ведеться в розрізі договорів та контрактів, на підставі яких отримані відповідні доходи.

Синтетичний облік витрат на підприємстві ДП «Зееландія» ведеться з застосуванням лише рахунків 9 класу, тобто рахунки 8 класу не використовуються. Найбільш важливою частиною витрат ДП «Зееландія» є собівартість реалізації, яка включає собівартість реалізованої готової продукції, товарів, робіт та послуг. Саме дана категорія витрат складає близько 80% всіх витрат підприємства.

Облік собівартості реалізації ведеться на рахунку 90 «Собівартість реалізації», який має три субрахунки: 901 «Собівартість реалізованої готової продукції», 902 «Собівартість реалізованих товарів» та 903 «Собівартість реалізованих робіт, послуг». В залежності від виду субрахунку, відрізняється кореспонденція рахунків при списанні даних видів витрат (табл. 2.1).

Таблиця 2.1 – Основні проводки ДП «Зееландія» при списанні собівартості реалізації

Господарська операція	Дебет рахунку	Кредит рахунку
Списання собівартості реалізованої готової продукції	901	26
Списання собівартості реалізованих товарів	902	281
Списання собівартості наданих робіт, послуг	903	23

Джерело: складено автором на основі [29]

Як можна побачити з таблиці 2.1, собівартість реалізованої готової продукції відбувається шляхом списання з рахунку 26 «Готова продукція», тобто готова продукція при реалізації покупцю списується зі складу за собівартістю її виготовлення. При реалізації товарів списання собівартості товарів відбувається з рахунку 281 «Товари на складі», оскільки ДП «Зееландія» реалізує товари тільки зі складу і не має роздрібних магазинів. При відображенні реалізації робіт та послуг списання собівартості робіт та послуг відбувається безпосередньо з рахунку 23 «Виробництво». При цьому на рахунку 23 ведеться аналітичний облік виробництва готової продукції, а також виконання робіт та послуг за паріями продукції та за видами робіт та

послуг, які надаються замовникам. Отже, спочатку на рахунку 23 накопичуються витрати на надання послуги або виконання роботи, а в момент реалізації даної послуги, роботи або принаймні її частини, відбувається списання собівартості такої послуги, роботи.

Також для обліку витрат на підприємстві ДП «Зееландія» використовується рахунок 91 «Загальновиробничі витрати». Даний рахунок є проміжним, оскільки на ньому акумулюються витрати, що відносяться до загальновиробничих витрат, потім вони розподіляються на окремі види продукції (послуг) та списуються на витрати виробництва. Наведемо схему формування витрат, які становлять собівартість реалізації готової продукції та послуг (рис. 2.1).

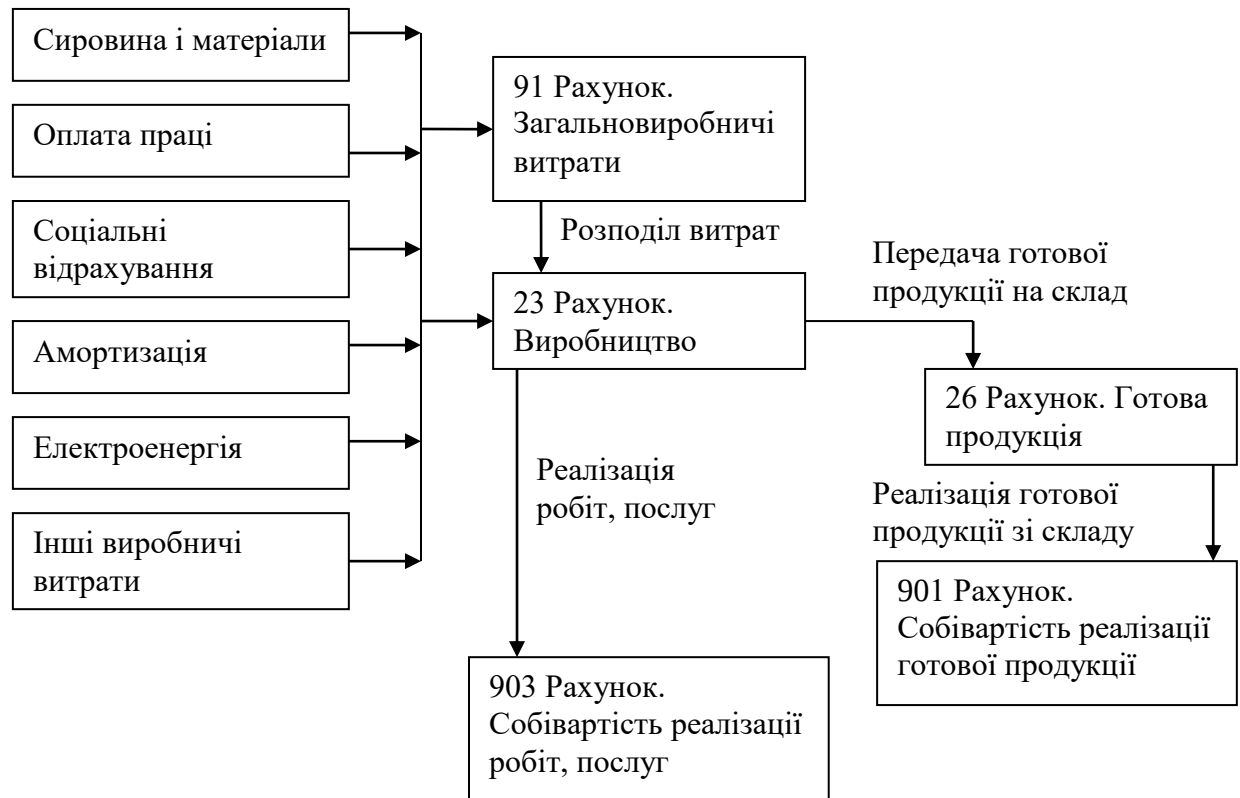

Рисунок 2.1 – Схема формування собівартості реалізованої продукції, робіт та послуг на підприємстві ДП «Зееландія»

Джерело: складено автором на основі [31]

Як можна побачити з рисунку 2.1, на виробництво продукції, робіт та послуг, підприємство несе певні витрати, які складаються з окремих елементів, а саме з витрат сировини та матеріалів на виробництво, з оплати

праці виробничих працівників, соціальних відрахувань на нараховану заробітну плату, з амортизації обладнання, витрат на електроенергію та інших виробничих витрат. Якщо витрат є прямими та їх можна безпосередньо списати на виробництво певного виду продукції, то вони списуються на дебет рахунку 23, а якщо витрати є непрямими, то вони відносяться до загальновиробничих витрат. Але після цього загальновиробничі витрати все одно розподіляються на окремі види продукції та послуг, які вироблені в даному періоді. Але витрати на виробництво фактично не є витратами, хоча в процесі виробництва підприємством здійснюються витрати, але вони формують такий вид активу підприємства, як незавершене виробництво. Після того, як виробництво продукції повністю закінчується, продукція передається з виробництва на склад готової продукції, що відображається проводкою: Дт26 Кт23, тобто зменшується рахунок 23 «Виробництво» на суму собівартості випущеної з виробництва на склад продукції, і на цю ж суму збільшується сума готової продукції на складі. При цьому витрати на виробництво продукції визнаються лише в момент реалізації продукції покупцям. При цьому собівартість реалізованої готової продукції списується на рахунок 901 за дебетом, а кредитується рахунок 26.

У випадку, коли реалізуються послуги або роботи, відбувається списання собівартості реалізованих робіт, послуг за дебетом рахунку 903, при цьому кредитується рахунок 23, оскільки послуги та роботи, на відміну від готової продукції не можна списати на склад готової продукції, оскільки послуги та роботи не мають матеріальної форми. Синтетичний облік витрат на підприємстві ДП «Зееландія» ведеться в журналі 5.

Аналітичний облік собівартості реалізованої готової продукції та товарів ведеться в розрізі окремих видів продукції та товарів. Аналітичний облік реалізації робіт та послуг ведеться в розрізі окремих контрактів на виконання робіт або надання послуг. Таким чином, у підприємства існує можливість отримувати інформацію про доходи, отримані від реалізації окремих видів продукції, товарів, робіт або послуг, а також спів ставляти

інформацію щодо отриманих доходів, з інформацією про понесені витрати, тобто собівартість відповідної продукції, товарів, робіт та послуг. Дана інформація дає змогу керівництву підприємства розраховувати валовий прибуток від реалізації кожного виду продукції, товару, кожної роботи та послуги, а також оцінювати рентабельність реалізації даних видів продукції та товарів за валовим прибутком.

Важливою частиною витрат підприємства виступають витрати на збут та адміністративні витрати підприємства, а також інші операційні витрати. Адміністративні витрати підприємства забезпечують управління підприємством та виконання представницьких функцій. Синтетичний облік адміністративних витрат ведеться на рахунку 92 «Адміністративні витрати». Аналітичний облік адміністративних витрат ведеться в розрізі окремих статей витрат.

Витрати на збут обліковуються на рахунку 93 «Витрати на збут». Витрати на збут поділяються на змінні та постійні витрати. Змінні витрати на збут – це витрати на реалізацію відповідного виду готової продукції, товарів, робіт та послуг. Ці витрати можна безпосередньо віднести на певний вид продукції або товарів, а їх аналітичний облік ведеться в розрізі окремих видів продукції, товарів, робіт та послуг, для забезпечення реалізації яких вони здійснені. Постійні витрати на збут не залежать від обсягу реалізованої продукції та забезпечують діяльність збутового підрозділу підприємства. Аналітичний облік постійних витрат на збут ведеться в розрізі окремих статей та об'єктів витрат.

Інші операційні витрати обліковуються на рахунку 94 «Інші операційні витрати». Аналітичний облік ведеться в розрізі окремих статей та об'єктів витрат.

На рахунку 95 обліковуються фінансові витрати підприємства, на рахунку 97 – інші витрати, а на рахунку 98 – витрати на сплату податку на прибуток підприємства.

2.2 Застосування хмарних технологій для обліку доходів та витрат підприємства

Хмарні технології – це сучасні високі технології у сфері ІТ та комунікацій, які дозволяють вдосконалювати бізнес-процеси підприємств різних галузей та підвищувати ефективність окремих операцій та процесів. Але для того, щоб зрозуміти, яким чином можна використовувати хмарні технології в обліку, слід з'ясувати, що саме представляють собою хмарні технології.

Хмарні технології представляють собою сервіси, які дозволяють зберігати дані або проводити обчислення та інші операції на віддалених серверах, які з'єднуються з комп'ютерами або іншими пристроями споживача за допомогою засобів зв'язку через мережу Інтернет. Існують три основних моделі надання хмарних сервісів споживачам (рис. 2.2).

Рисунок 2.2 – Основні моделі надання хмарних послуг

Джерело: складено автором на основі [9, 10]

Розглянемо кожну з цих моделей більш детально. Інфраструктура як послуга (IaaS) передбачає, що клієнту надається доступ до обчислювальних потужностей та пам'яті для зберігання даних на віддалених серверах, при цьому клієнт використовує власне програмне забезпечення. Фактично, модель IaaS схожа з операційною орендою комп'ютерного обладнання одразу для багатьох клієнтів. Вигода для орендодавців та орендарів полягає у тому, що потужне комп'ютерне обладнання та великі сховища даних хоча і коштують значні кошти, але у розрахунку на одиницю потужності вони

більш дешеві, ніж звичайне офісне комп'ютерне обладнання, яке купують підприємства для ведення діяльності. Дана послуга надає можливість підприємству зберігати свої облікові дані на віддалених серверах, забезпечуючи створення резервних копій документів та даних, що підвищує стійкість управління підприємством до збоїв комп'ютерної системи підприємства, комп'ютерних вірусів та інших загроз, які ведуть до втрати даних на комп'ютерах підприємства [12].

Платформа як послуга (PaaS) передбачає, що клієнту надається не тільки доступ до віддалених серверів та обчислювальних потужностей, але й надається доступ до певної платформи, тобто програмного забезпечення, у середовищі якого можна створювати програмні продукти, які задовольняють потреби окремих підприємств. З точки зору забезпечення обліку підприємства це означає, що на віддалених серверах надається можливість створювати власні бухгалтерські програми у певному програмному середовищі. Одразу слід відмітити, що платформа як послуга дуже рідко використовується звичайними підприємствами, оскільки вона вимагає від підприємства наявності численного штату професійних програмістів, які будуть створювати бухгалтерські програми та налаштовувати їх для конкретного підприємства. У більшості підприємств просто немає як потреби у такій послугі, так і наявності відповідної кількості програмістів, тому для задач обліку така модель хмарних послуг, як PaaS практично не використовується [9].

Наступна модель хмарних послуг – це програмне забезпечення як послуга (SaaS). Вона передбачає, що разом із доступом до віддалених обчислювальних потужностей та сховищ даних, клієнту надається доступ до відповідного програмного забезпечення, яке забезпечує задоволення потреби клієнта. Фактично, модель SaaS забезпечує надання комплексної послуги клієнту, тобто надання спеціалізованого програмного забезпечення, його налаштування під кожного клієнта, що також передбачає можливість встановлення програмного забезпечення як на віддалених серверах, де

створюється віртуальний сервер клієнта з встановленим програмним забезпеченням, так і встановлення даного програмного забезпечення на комп'ютерах компанії, розташованих безпосередньо в офісі клієнта. Також дана модель надання хмарних послуг дає змогу клієнту працювати з програмним забезпеченням з будь-якої точки простору, де є доступ до мережі Internet, а також можливість швидкого обміну інформацією та доступу до неї. Таким чином, модель SaaS є найбільш розвинутою моделлю надання хмарних послуг та найчастіше використовується при наданні хмарних послуг в сфері обліку [15].

Слід зауважити, що облік доходів та витрат з використанням хмарних технологій можливий лише за умови переведення всього обліку підприємства на використання хмарних технологій, тобто облік доходів та витрат за допомогою хмарних технологій – це завжди частина побудови системи обліку з використанням хмарних технологій.

Використання хмарних технологій надає низку переваг підприємству, яке використовує дані технології. Розглянемо, які переваги надає підприємству використання хмарних технологій на основі моделі SaaS як найбільш поширеної у сфері обліку моделі хмарних послуг. Основними перевагами використання хмарних технологій на основі моделі SaaS для обліку доходів та витрат є:

- 1) Можливість швидкого підключення до отримання послуг автоматизованого бухгалтерського обліку, що забезпечується швидким доступом до вже готового програмного продукту, який розташований у хмарі. Необхідно лише налаштувати програмне забезпечення під конкретного клієнта. Крім швидкого підключення, існує можливість швидкого масштабування послуг, підключення до системи бухгалтерського обліку відокремлених підрозділів, дочірніх компаній, окремих користувачів тощо. Також, оскільки програмне забезпечення для бухгалтерського обліку надається у вигляді послуги, то відсутня необхідність у початкових капітальних витратах на придбання програмного забезпечення, його

встановлення, при цьому всі витрати на оплату такої послуги є поточними витратами, платою за послуги.

2) Швидке автоматичне оновлення програмного забезпечення, для оновлення тепер не потрібно купувати нове програмне забезпечення або сплачувати за оновлення старої версії бухгалтерського програмного забезпечення, адже компанія, яка надає хмарні послуги самостійно оновлює програмне забезпечення до нових версій. Це забезпечує як економію витрат на оновленні програмного забезпечення, так і більш оперативне оновлення програмного забезпечення.

3) Зростання безпеки зберігання даних підприємства за рахунок створення резервних копій документів та даних на віддалених серверах. Тому при втраті або пошкодженні даних, які зберігаються на коп'ютерах, розташованих в офісі підприємства, існує можливість швидкого відновлення даних за рахунок використання резервних копій документів та даних. Для підвищення надійності бажано зберігання резервних копій не декількох різних віддалених серверах. Це підвищує стійкість бухгалтерського обліку підприємства до втрати даних та спланованих ІТ атак на підприємство.

4) Можливість віддаленого доступу до даних бухгалтерського обліку та до ведення бухгалтерського обліку дистанційно. Це означає можливість віддаленої роботи бухгалтерів підприємства, що може суттєво вплинути на вартість ведення бухгалтерського обліку, оскільки, якщо бухгалтер може вести бухгалтерський облік дистанційно, він зможе працювати за сумісництвом, а отже, заробітна плата для такого бухгалтера буде нижчою. Також існує можливість дистанційного внесення даних у систему бухгалтерського обліку та отримання даних про ці зміни керівництвом підприємства практично в режимі реального часу. Це означає, що формувати ціну послуги або визначати рівень рентабельності господарської операції можна також фактично в режимі реального часу, що дає змогу вносити вчасні коригування у показники діяльності підприємства. Це зокрема дає можливість суттєво розширити можливості обліку на підприємстві, оскільки

забезпечує можливість здійснювати записи бухгалтерської інформації з будь-яких пристроїв в будь-яких місцях, де є доступ до мережі Інтернет. Стосовно обліку доходів, то дані про доходи можуть поступати в базу підприємства одразу в момент доставки продукції покупцю та підписання покупцем накладних на поставлену продукцію. Що стосується витрат, то фіксація витрат в обліку може здійснюватись безпосередньо в момент списання витрат. Для реалізованої продукції це буде момент реалізації продукції, тобто підписання накладної на поставлену продукцію, товари, а для інших витрат – в момент здійснення витрат, наприклад, в момент нарахування заробітної плати адміністративним працівникам.

5) Зростання продуктивності праці бухгалтерських працівників, зниження вимог до рівня кваліфікації праці бухгалтерів. На практиці це означає, що тепер підприємство може наймати менше працівників бухгалтерії, а для невеликих підприємств взагалі можливе залучення бухгалтера на умовах часткової зайнятості та ще й віддаленої роботи, що суттєво економить на витратах на ведення бухгалтерського обліку на підприємстві. Зниження вимог до рівня кваліфікації бухгалтерської роботи дозволяє частину роботи здійснювати безпосередньо виконавцям робіт або їх керівникам. Наприклад, бригадири, керівники дільниць, цехів, експедитори можуть вносити дані про здійснення операцій у бухгалтерську програму, а саме програма буде автоматично здійснювати проведення та розрахунки. При цьому одразу після внесення даних, вони будуть доступні для користувачів програми з будь-якої точки доступу.

6) Полегшення формування фінансової звітності, в тому числі Звіту про фінансові результати, який узагальнює інформацію про доходи та витрати підприємства [15].

Як бачимо, хмарні технології суттєво полегшують ведення обліку доходів та витрат підприємства, збільшують швидкість фіксації інформації в бухгалтерському програмному забезпеченні, а також дозволяє контролювати та відслідковувати витрати підприємства практично в режимі реального часу.

Це дає змогу суттєво збільшувати ефективність управлінської діяльності з управління доходами та витратами та формування фінансового результату, підвищувати рентабельність діяльності підприємства. Контроль за доходами та витратами практично у реальному режимі часу дає змогу на ранніх стадіях виявляти різні відхилення показників доходів, витрат та рентабельності діяльності від планових показників та вчасно на них реагувати.

Крім переваг, які забезпечує впровадження хмарних технологій, вони мають і деякі недоліки. Основним недоліком, який притаманний хмарним технологіям – це питання інформаційної безпеки. З одного боку, зберігання даних бухгалтерського обліку у «хмарі», тобто на віддалених серверах, підвищує інформаційну безпеку підприємства, особливо у випадку втрати або знищення інформації на комп'ютерах у офісі підприємства. Але при цьому існує і можливість втрати або крадіжки даних, які зберігаються у «хмарі», тобто на віддалених серверах.

Крадіжка даних може здійснюватись як шляхом отримання несанкціонованого доступу до віртуальних серверів компанії з боку третіх осіб, які можуть викрасти дані обліку підприємства, а також можуть вносити несанкціоновані зміни в облікові дані, які можуть призвести до небажаних наслідків, в тому числі до збитків підприємства. Другим шляхом крадіжки даних з віддалених серверів є дії компаній, які надають хмарні послуги. Такі дії можуть бути діями окремих співробітників, які таким чином діють всупереч керівництву компанії та прагнуть заробити кошти на перепродажу конфіденційних даних клієнтів. В іншому випадку крадіжка даних може бути ініціативою керівництва таких компаній, звісно, що в обох випадках крадіжка буде здійснюватись таємно, адже виявлення факту крадіжки призведе до втрати клієнта та можливих судових позовів.

Важливим недоліком хмарних технологій є необхідність наявності стабільного широкосмугового доступу до мережі Інтернет для користування такими послугами. З розвитком мережі Інтернет та мобільного Інтернету

даний недолік суттєво зменшує свій вплив на користування хмарними технологіями [10].

Як бачимо, використання хмарних технологій для цілей обліку доходів та витрат мають низку переваг для підприємства в порівнянні з традиційними технологіями бухгалтерського обліку, але вони також мають і певні недоліки. При цьому переваги від використання хмарних технологій значно перевищують недоліки. Крім того, недоліки можна зменшити шляхом здійснення низки заходів. Для зниження загрози втрати даних потрібно запровадити декілька рівнів допуску до даних обліку, що знаходяться у хмарному сховищі в залежності від посади. Повний доступ до всіх даних мають лише представники вищого менеджменту компанії, інші працівники мають право вносити дані в систему, а також мають доступ до тієї інформації, яка потрібно їм у операційній діяльності. Також для зменшення ризику витоку інформації з вини працівників підприємства, доцільно запровадити стандартні заходи інформаційної безпеки.

Що стосується небезпеки втрати даних з вини компаній, які надають хмарні послуги або їх працівників, то слід відзначити, що за умови, якщо підприємство, яке користується хмарними послугами є малим або середнім, то і його дані будуть коштувати недорого, що буде уберегати таке підприємство від крадіжки даних, а якщо компанія велика та має секретні дані, які слід охороняти, то має сенс створення власної «хмари», що суттєво підвищить рівень інформаційної безпеки підприємства. Розвиток же Інтернету, зокрема мобільного Інтернету в Україні веде до того, що проблем із підключенням не буде.

2.3 Розкриття інформації щодо доходів та витрат підприємства у фінансовій звітності ДП «Зееландія»

Доходи підприємства ДП «Зееландія» обліковуються на рахунках 7 класу, витрати – на рахунках 9 класу, фінансові результати – на рахунку 79

«Фінансові результати». Всі ці рахунки є номінальними, тобто тимчасовими, на яких накопичуються дані щодо обсягу доходів та витрат підприємства, а також фінансових результатів, але в кінці звітної періоду такі рахунки мають бути закриті, а всі суми, які накопичені на цих рахунках мають бути списані на фінансові результати, а фінансові результати, у свою чергу мають бути списані на рахунок нерозподіленого прибутку (збитку). Таким чином, інформація про доходи та витрати підприємства не відображається у Балансі, оскільки в даній формі фінансової звітності просто немає статей, які б відображали обсяг доходів та витрат. У Балансі підприємства фіксується тільки кінцевий результат діяльності підприємства у вигляді нерозподіленого прибутку (збитку) підприємства та його зміни за вказаний звітний період.

Вся інформація про доходи та витрати підприємства ДП «Зееландія» відображається в Звіті про фінансові результати. Слід зауважити, що вся інформація у Звіті про фінансові результати подається в агрегованому вигляді, а головною метою даної формою фінансової звітності підприємства є відображення формування фінансових результатів підприємства. Саме фінансовий результат у вигляді чистого прибутку є метою діяльності підприємства, тому з точки зору власників компанії саме фінансовий результат показує ефективність діяльності підприємства [27].

Підприємство ДП «Зееландія» - це підприємство основною діяльністю якого є виробництво та реалізації продукції власного виробництва, а також оптова торгівля та надання промислових послуг. Це означає, що головним видом доходів підприємства є доходів від реалізації, а основним видом витрат підприємства є собівартість реалізованої продукції. Розкриття інформації про доходи та витрати підприємства у фінансовій звітності ДП «Зееландія» відбувається щоквартально, тобто звітним періодом для Звіту про фінансові результати є квартал. При поданні інформації про доходи та витрати підприємства у Звіті про фінансові результати, інформація подається таким чином, щоб можна було визначити фінансові результати від різних видів діяльності ті різного ступеню деталізації. Загалом формування

фінансових результатів та відображення даних про доходи та витрати у фінансовій звітності ДП «Зееландія» можна представити наступним чином (рис. 2.3).

	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)
–	
	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)
=	
	Валовий прибуток (збиток)
+	
	Інші операційні доходи
–	
	Адміністративні витрати Витрати на збут Інші операційні витрати
=	
	Фінансовий результат від операційної діяльності
+	
	Інші фінансові доходи
–	
	Фінансові витрати Інші витрати
=	
	Фінансовий результат до оподаткування
–	
	Витрати з податку на прибуток
=	
	Чистий фінансовий результат

Рисунок 2.3 – Формування фінансових результатів та відображення доходів та витрат на ДП «Зееландія»

Джерело: складено автором на основі [27]

Як можна побачити з рисунку 2.3, першим етапом формування фінансових результатів є визначення валового прибутку підприємства. Валовий прибуток підприємства – це різниця між чистим доходом від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) та собівартістю реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг). Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) складається з вартості реалізованої продукції, товарів,

робіт та послуг, з якої вирахована вартість непрямих податків, які входять до складу ціни реалізації, а також інші вирахування з доходу. До непрямих податків відносяться податок з доданої вартості та акцизні податки. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – один з найважливіших показників діяльності підприємства, оскільки він показує здатність підприємства генерувати дохід, платоспроможний попит на продукцію підприємства на ринку. Чистий дохід від реалізації використовується з метою розрахунку частки продукції підприємства на ринку тощо. Чистий дохід від реалізації продукції у фінансовій звітності відображається за той період, у якому було здійснено реалізацію продукції, тобто здійснено поставку продукції покупцю, при цьому всі ризики, пов'язані з продукцією переходять до покупця, а також покупець отримує право розпоряджатись такою продукцією на власний розсуд. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) складається з чистого доходу від реалізації готової продукції підприємства, товарів, доходу від надання послуг та виконання робіт.

Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) становить понесені підприємством витрати на виробництво готової продукції, витрати на придбання та зберігання товарів, а також витрати на надання послуг та виконання робіт. На собівартість реалізованої продукції, товарів, робіт, послуг списується лише тільки та вартість, яка відноситься безпосередньо до реалізованої готової продукції, товарів, що були реалізовані у звітному періоді, тобто доходи за якими сформувались у звітному періоді, частини виконаних робіт та наданих послуг, які були виконані та надані у звітному періоді.

Після віднімання від чистого доходу від реалізації собівартості реалізації ми отримаємо валовий прибуток (збиток). Якщо чистий дохід від реалізації перевищує собівартість реалізації, то ми отримаємо валовий прибуток, якщо менше за собівартість реалізації, то ми отримуємо валовий збиток. Валовий прибуток показує ступінь прибутковості реалізації продукції, товарів та послуг підприємства. Отримання валового збитку

підприємством свідчить про наявність значних проблем на підприємстві, оскільки компенсувати валовий збиток за рахунок інших доходів підприємства практично неможливо, адже підприємство несе також адміністративні витрати, витрати на збут та інші операційні витрати.

Другим етапом формування фінансового результату підприємства є визначення фінансового результату від операційної діяльності. Операційна діяльність підприємства – це діяльність підприємства від здійснення типових операцій, пов'язаних з господарською діяльністю підприємства. До операційної діяльності відноситься виробництво та реалізація продукції, торгова діяльність, діяльність з операційної оренди активів, управлінська діяльність, збутова діяльність підприємства, реалізація іноземної валюти, запасів та інших оборотних активів підприємства. На собівартість реалізації ДП «Зееландія» фінансовий результат від операційної діяльності формується шляхом додавання до валового прибутку (збитку) інших операційних доходів та віднімання адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат підприємства. Адміністративні витрати та витрати на збут списуються у момент здійснення витрат, тобто до складу адміністративних витрат відносяться витрати, які здійснені у звітному періоді. Частина витрат на збут можна прив'язати до витрат на реалізацію окремих видів продукції, хоча у Звіті про фінансові результати вся інформація агрегована, тобто не можна з'ясувати, яка частина витрат на збут є змінною. Те ж стосується і інших операційних витрат.

Наступним етапом є формування фінансового результату до оподаткування. Даний фінансовий результат підприємства включає фінансовий результат від всіх видів діяльності підприємства, які включають як операційну діяльність, так і фінансову та інвестиційну діяльність. Оскільки ДП «Зееландія» є дочірнім підприємством, то воно не веде інвестиційної діяльності, крім придбання обладнання, інші інвестиційні операції є прерогативою материнської компанії. Тому у компанії не відображаються доходи від участі в капіталі та інші доходи. При цьому існує

незначний обсяг інших фінансових доходів, які представляють фінансові доходи від розміщення тимчасово вільних грошових коштів компанії на депозитних рахунках в банку.

Серед витрат ДП «Зееландія», які не відносяться до операційних витрат відносяться фінансові витрати та інші витрати. До фінансових витрат відносяться витрати на сплату відсотків за позиками, отриманими ДП «Зееландія» та виплата дивідендів материнській компанії. До інших витрат підприємства відносяться різні витрати, які не включаються до складу операційних та фінансових витрат, наприклад, витрати від не операційних курсових різниць, втрати від списання необоротних активів, інші витрати діяльності. Шляхом додавання до фінансових результатів від операційної діяльності інших фінансових доходів та віднімання фінансових витрат та інших витрат, формується фінансовий результат до оподаткування.

Останнім етапом формування фінансового результату є визначення чистого прибутку (збитку) за звітний період. Для цього від фінансового результату до оподаткування віднімаються витрати з податку на прибуток підприємства. Чистий фінансовий результат – є головним показником результативності та ефективності діяльності підприємства за звітний період.

Ще однією частиною Звіту про фінансові результати є дані про сукупний дохід. Ці дані включають у себе такі види доходу, які не входять до складу фінансового результату до оподаткування, а отже, і до чистого фінансового результату. До них відносяться доходи від дооцінки та витрати від уцінки необоротних активів та фінансових інструментів та деякі інші. Оскільки підприємство ДП «Зееландія» є виробничо-торговим підприємством та не займається фінансовими та інвестиційними операціями, такими, як придбання фінансових інструментів та активів, а також не здійснює дооцінку або уцінку необоротних активів, то необхідності у відображенні таких складових сукупного доходу відсутні. Тому за даними фінансової звітності ДП «Зееландія» сукупний дохід підприємства завжди дорівнює чистому фінансовому результату, але у фінансовій звітності

минулих років компанія демонструвала окремі елементи сукупного доходу, які збільшували сукупний дохід, який залишається у розпорядженні підприємства.

Наступною частиною Звіту про фінансові результати є елементи операційних витрат. Дана частина звітності є досить важливою та інформативною для зовнішніх користувачів облікової інформації, особливо для виробничих та торгових підприємств. Елементи операційних витрат групують всі операційні витрати підприємства, тобто витрати, які підприємство здійснює при ведення своєї основної операційної діяльності на елементи в залежності від їх економічного змісту. Всі операційні витрати поділяються на такі групи:

- матеріальні витрати – витрати на придбання сировини, матеріалів, закупівлю товарів та комплектуючих виробів, оплату енергії тощо;
- витрати на оплату праці, які фактично представляють собою дані про фонд оплати праці всіх працівників підприємства за звітний період;
- відрахування на соціальні заходи – це витрати на виплату ЄСВ на нараховану заробітну плату та інші соціальні витрати, які є похідними від витрат на оплату праці;
- амортизація – це витрати на амортизацію всіх необоротних активів, які є у розпорядженні підприємства;
- інші операційні витрати – це всі операційні витрати, які не увійшли до попередніх категорій, в основному оплата послуг інших компаній, необхідних для забезпечення ведення господарської діяльності підприємства [31].

На підставі даних про елементи операційних витрат можна здійснювати аналіз та робити висновки про особливості діяльності підприємства. В залежності від співвідношення окремих елементів витрат можна робити висновок про рівень матеріалоемності, трудомісткості, капіталомісткості діяльності підприємства.

У інших формах фінансово звітності доходи та витрати підприємства не відображаються. Так, у Звіті про рух грошових коштів, відображається весь рух грошових коштів, незалежно від того, є таких рух доходами та витратами підприємства у звітному періоді. Тому

Таким чином, доходи та витрати підприємства ДП «Зееландія» відображаються лише у Звіті про фінансові результати. Відображені дані про доходи та витрати підприємства є агрегованими, тобто показують лише сукупні доходи та витрати без розподілу за категоріями та окремими видами продукції.

2.4 Шляхи вдосконалення обліку доходів та витрат на ДП «Зееландія» за рахунок використання хмарних технологій

Впровадження хмарних технологій для обліку доходів та витрат підприємства не може здійснюватись окремо від всієї системи обліку, тобто можливий лише перехід до системи обліку, яка буде базуватись на хмарних технологіях.

Розробимо шляхи вдосконалення обліку доходів та витрат на підприємстві ДП «Зееландія» за рахунок використання хмарних технологій. Процес переходу на використання хмарних технологій в обліку складається з декількох етапів (рис. 2.4).

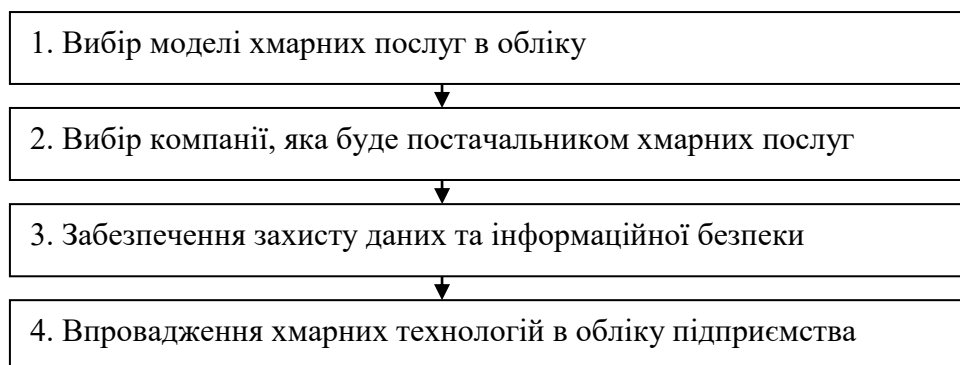

Рисунок 2.4 – Етапи переходу на хмарні технології в обліку на ДП «Зееландія»

Джерело: складено автором на основі [9]

Першим етапом при реалізації переходу на хмарні технології в обліку підприємства ДП «Зееландія», в тому числі обліку доходів та витрат, є вибір моделі хмарних послуг, які буде отримувати підприємство. При виборі потрібно обрати такий варіант, який би забезпечував економію коштів при задоволенні потреб підприємства у веденні бухгалтерського обліку. На нашу думку, найкращим з можливих моделей забезпечення хмарних послуг для цілей бухгалтерського обліку слід обирати модель SaaS. Пояснимо таку позицію.

Модель хмарних послуг IaaS не підходить, оскільки надає лише інфраструктуру для можливості віддалених обчислень та віддаленого зберігання даних. При цьому це не вирішує проблеми організації обліку за допомогою хмарних технологій, тому потрібно буде придбати та налаштувати відповідне програмне забезпечення, що потребуватиме додаткових витрат коштів та часу.

Модель хмарних послуг PaaS не підходить, оскільки вона надає лише програмне середовище та віддалений доступ до нього. Для створення програмного забезпечення для ведення бухгалтерського обліку потрібно буде наймати програмістів або ІТ компанію, які створять у програмному середовищі програмне забезпечення індивідуально для ДП «Зееландія». Такий варіант буде досить затратним, а строки його реалізації будуть залежати від низки умов.

Модель SaaS передбачає, що компанія постачальник хмарних послуг надає одразу доступ до віддалених серверів та спеціалізованого програмного забезпечення, яке передбачає ведення бухгалтерського обліку за українським законодавством. До такої послуги можна підключитись досить швидко, оскільки створювати нове програмне забезпечення або купувати його не потрібно. Достатньо лише налаштування програмного забезпечення для потреб ДП «Зееландія» та навчання персоналу підприємства, яке буде працювати з програмним забезпеченням. У такому випадку обслуговування

буде комплексним, а отже, витрати на даний варіант будуть меншими при забезпеченні того самого обсягу отриманих послуг.

Другим етапом є вибір постачальника хмарних послуг. При виборі постачальника хмарних послуг потрібно проаналізувати відповідність послуг, які надає кожен постачальник очікуванням та потребам ДП «Зееландія», врахувати вартість послуги, репутацію компанії, яка надає послугу тощо. Для відбору кращою компанією з точки зору комплексу послуг та їх вартості, потрібно обрати декілька компаній та порівняти їх за низкою параметрів. В якості компаній для порівняння оберемо компанії «Облік SaaS», «Dilovod», «Master: Бухгалтерія». Результати порівняння наведемо у табличній формі (табл. 2.2).

Таблиця 2.2 – Постачальники хмарних послуг для організації бухгалтерського обліку для ДП «Зееландія» та їх характеристики

Показник	Вага	Облік SaaS	Dilovod	Master: Бухгалтерія
Наявність окремого блоку обліку доходів та витрат	0,08	Так	Так	Ні
Наявність версії програми, адаптованої для обліку у виробництві	0,06	Так	Так	Так
На компанії яких розмірів орієнтується сервіс	0,08	Середні та великі	Малі та середні	Переважно малі
Наявність інтеграції та можливості обміну даними з іншими онлайн-сервісами та цінність інтеграцій, балів	0,15	3	2	1
Зручність формування фінансової звітності, балів	0,12	3	2	3
Рівень безпеки, балів	0,16	3	2	2
Репутація компанії, балів	0,15	2	3	2
Ціна послуги для 5 користувачів на місяць, гривень	0,2	2900	2000	3500

Джерело: складено автором на основі [21, 22, 23]

Для складання таблиці 2.2, ми взяли дані з сайтів відповідних компаній, які надають хмарні послуги у сфері бухгалтерського обліку. Для порівняння обирались лише ті компанії, які надавали повний набір послуг, які включають як ведення бухгалтерського обліку, так і складання фінансової звітності, при цьому обов'язковою умовою є надання можливості ведення

обліку у хмарному середовищі при забезпеченні резервного копіювання бухгалтерських даних. Бали за окремими показниками виставлялись, виходячи з трьохбальної системи, де 3 бали – найкращий показник, а 1 бал – найгірший. Найбільш важливим за вагою показником для ДП «Зееландія» є ціна послуги, другим за важливістю є рівень безпеки, третє місце за важливістю поділяють репутація компанії та наявність інтеграції сервісів з іншими онлайн-сервісами, можливість обміну даними та цінність такої інтеграції для ДП «Зееландія». Наявність інтеграції з іншими сервісами дозволяє автоматично оновлювати деякі дані, які застосовуються в бухгалтерському обліку. Для вибору кращого постачальника хмарних послуг потрібно всі оцінки компаній перевести в трьохбальну систему та розрахувати зважені бали за кожним показником та розрахувати сумарний зважений бал для кожної компанії (табл. 2.3).

Таблиця 2.3 – Вибір постачальника хмарних послуг для організації бухгалтерського обліку для ДП «Зееландія»

Показник	Вага	Облік SaaS		Dilovod		Master: Бухгалтерія	
		бал	Зв. бал	бал	Зв. бал	бал	Зв. бал
Наявність окремого блоку обліку доходів та витрат	0,08	3	0,24	3	0,24	1	0,08
Наявність версії програми, адаптованої для обліку у виробництві	0,06	3	0,18	3	0,18	3	0,18
На компанії яких розмірів орієнтується сервіс	0,08	3	0,24	2	0,16	1	0,08
Наявність інтеграції та можливості обміну даними з іншими онлайн-сервісами та цінність інтеграцій, балів	0,15	3	0,45	2	0,3	1	0,15
Зручність формування фінансової звітності, балів	0,12	3	0,36	2	0,24	3	0,36
Рівень безпеки, балів	0,16	3	0,48	2	0,32	2	0,32
Репутація компанії, балів	0,15	2	0,3	3	0,45	2	0,3
Ціна послуги для 5 користувачів на місяць, гривень	0,2	2	0,4	3	0,6	1	0,2
Разом	1	-	2,65	-	2,49	-	1,67

Джерело: складено автором на основі [21, 22, 23]

Як видно з таблиці 2.3, за сукупністю показників найкращий зважений бал отримав постачальник хмарних послуг у сфері бухгалтерського обліку «Облік SaaS», зважений бал якого становить 2,65 бали, в той час як «Dilovod» отримав 2,49 бали, а «Master: Бухгалтерія» отримав 1,67 бали.

Після вибору постачальника хмарних послуг у сфері бухгалтерського обліку, потрібно забезпечити безпеку даних. При виборі постачальника одним з параметрів був рівень безпеки, який забезпечує відповідна компанія, який полягає у захисті даних клієнтів від злому та викрадення та репутація самої фірми, що знижує шанси несанкціонованого доступу до даних клієнтів працівниками компанії, що надає хмарні послуги.

Підприємство ДП «Зееландія» має крім даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності інші дані, які становлять комерційну таємницю, наприклад, рецептури продукції, інформація, яка становить інтелектуальну власність компанії, дані про клієнтів компанії, дані управлінського обліку тощо. З метою підвищення безпеки даних, пропонуємо зберігати дані компанії у двох «хмарах» - у хмарі компанії, яка надає хмарні послуги у сфері бухгалтерського обліку та у хмарі материнської компанії.

У хмарі компанії-постачальника хмарних послуг буде зберігатись лише та інформація, яка безпосередньо стосується бухгалтерського обліку та яка потрібна для ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Така інформація буде постійно надходити до цієї хмари в процесі господарської діяльності ДП «Зееландія». Компанія «Облік SaaS» забезпечує щоденне резервування всієї облікової інформації ДП «Зееландія» у хмарному сховищі, при цьому копії зберігаються протягом 30 днів. Більша частина інформації, яка зберігається у хмарному сховищі провайдера хмарних послуг «Облік SaaS» є важливою, але не надмірно чутливою для ДП «Зееландія» інформацією. Доступ до бухгалтерського програмного забезпечення, а відповідно і до інформації, яка міститься в хмарному сховищі «Облік SaaS», будуть мати 5 працівників компанії ДП «Зееландія», а саме – директор, фінансовий директор, головний бухгалтер, бухгалтер, начальник складу. Всі

ці особи можуть вносити дані у систему бухгалтерського обліку в межа своєї компетенції. Директор та фінансовий директор можуть отримувати дані для проведення контролю та для цілей управління підприємством. Наведемо схему збереження даних підприємства у хмарних сховищах (рис. 2.5).

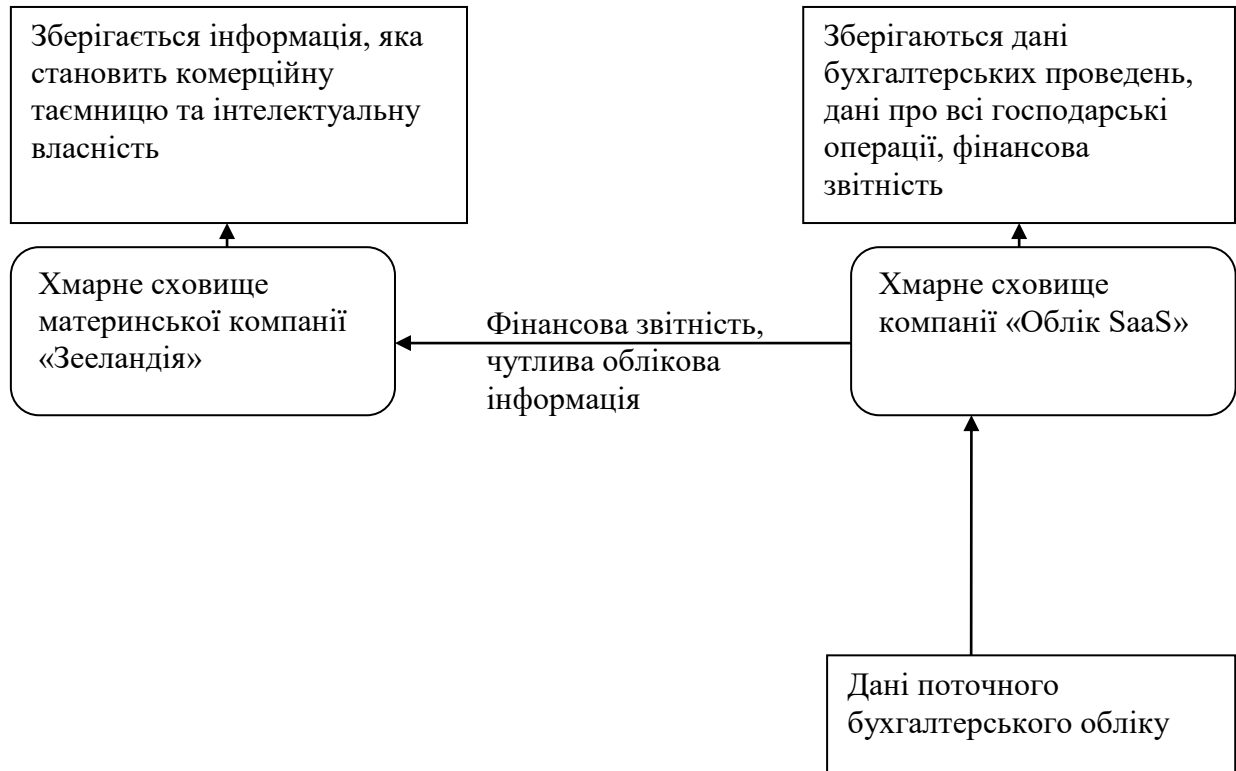

Рисунок 2.5 – Схема зберігання даних підприємства ДП «Зееландія»

Джерело: складено автором на основі [15]

Як видно з рисунку 2.5, дані бухгалтерського обліку спочатку надходять до хмарного сховища компанії «Облік SaaS», де вони обробляються, з ними здійснюють операції бухгалтери підприємства ДП «Зееландія», формується фінансова звітність. Вся найбільш чутлива інформація, в тому числі комерційна таємниця та інформація, яка становить інтелектуальну власність, буде зберігатись у хмарі материнської компанії «Зееландія». Доступ до цієї хмари буде мати вищий менеджмент материнської компанії, а також директор компанії ДП «Зееландія». Рух інформації між хмарними сховищами «Облік SaaS» та материнської компанії «Зееландія» відбувається в одному напрямку, від сховища «Облік SaaS» до сховища материнської компанії «Зееландія», що зменшує ризики витоку інформації.

Впровадження хмарної технології в обліку підприємства ДП «Зееландія» дозволить вдосконалити систему обліку на підприємстві, в тому числі в обліку доходів та витрат. Перерахуємо вдосконалення у обліку доходів та витрат підприємства ДП «Зееландія», які будуть впроваджені при переході на хмарні технології обліку.

1. Підвищиться оперативність отримання інформації про доходи та витрати підприємства за рахунок більш швидкого завантаження та обробки даних у бухгалтерському програмному забезпеченні та за рахунок можливості доступу до даних з боку вищого менеджменту підприємства з будь-якої точки.

2. Можна буде зменшити потребу у бухгалтерях, залишивши лише двох працівників бухгалтерії – головного бухгалтера та бухгалтера.

3. Головний бухгалтер та бухгалтер зможуть виконувати свою роботу віддалено, що збільшить гнучкість роботи бухгалтерії. Цих працівників можна перевести частково на віддалену роботу, наприклад, з необхідністю присутності в офісі 2 рази на тиждень, що зменшить витрати на утримання офісу.

4. Збільшиться оперативність надходження інформації про доходи та витрати, а отже, зросте ефективність поточного контролю доходів та витрат підприємства, помилки та відхилення будуть виявлятися раніше, що зменшить втрати від них та дасть змогу їх більш оперативно виправляти.

5. З'явиться можливість більш ефективної цінової політики, оскільки інформація про формування виробничих витрат та калькуляцію собівартості одиниці продукції буде отримуватись раніше, керівництво ДП «Зееландія» зможе вчасно змінювати ціну продукції, забезпечуючи вищу рентабельність та приймаючи управлінські рішення відносно цінової та товарної політики підприємства.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження було досліджено особливості діяльності ДП «Зееландія» та їх вплив на побудову обліку доходів та витрат на підприємстві, узагальнено організаційні та методичні положення обліку доходів та витрат, досліджено питання застосування хмарних технологій в обліку доходів та витрат, що дає змогу зробити такі висновки:

1. Систематизовано та надано характеристику досліджуваного підприємства – ДП «Зееландія», яке є середнім за розмірами підприємством, займається виробництвом сировини для хлібопекарської та кондитерської продукції, а також імпортом та оптовою торгівлею відповідною сировиною. Також ДП «Зееландія» надає консультаційні послуги у сфері технології хлібопекарського виробництва та виробництва борошняних кондитерських виробів. На підприємстві працює в середньому 135 осіб, на підприємстві є бухгалтерія, яку очолює головний бухгалтер, в бухгалтерії працює 3 працівника, включаючи головного бухгалтера.

2. У роботі визначено сутність та структуру доходів та витрат підприємства. Надано визначення доходам та витратам. Доходи за економічною сутністю є збільшення активів, які знаходяться у розпорядженні підприємства або зменшенням зобов'язань підприємства. Витрати – це протилежність доходам і вони є зменшенням активів, які є у розпорядженні підприємства або збільшенням його зобов'язань. Доходи та витрати, як правило, пов'язані між собою, оскільки отримання доходів вимагає від підприємства понесення витрат. Отримання доходів від реалізації продукції вимагає здійснення витрат на виробництво та реалізацію продукції, на управління підприємством тощо.

3. Проаналізовано та виявлено особливості облікової політики ДП «Зееландія» відносно обліку доходів та витрат.

Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, інших активів) визнається в разі наявності всіх наведених нижче умов:

- 1) покупцеві передані ризики й вигоди, пов'язані з правом власності на продукцію (товар, інший актив);
- 2) підприємство не здійснює надалі управління та контроль за реалізованою продукцією (товарами, іншими активами);
- 3) сума доходу (виручка) може бути достовірно визначена;
- 4) є впевненість, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигод підприємства, а витрати, пов'язані з цією операцією, можуть бути достовірно визначені.

За наведеними вище умовами визнається не тільки дохід від реалізації, але й собівартість реалізації продукції, товарів, робіт та послуг.

У разі, якщо підприємство реалізує продукцію, товари або послуги з відстрочкою платежу, яка перевищує один рік, то виникає довгострокова дебіторська заборгованість. Таку заборгованість потрібно обліковувати за поточною вартістю, використовуючи в якості ставки дисконтування «Процентні ставки за новими депозитами нефінансових корпорацій у розрізі видів валют і строків погашення» відповідно до даних НБУ. Різниця між номінальною та поточною вартістю довгострокової дебіторської заборгованості становить фінансовий дохід підприємства.

4. Синтетичний облік доходів підприємства ДП «Зееландія» ведеться в Журналі 6. Аналітичний облік доходів підприємства ДП «Зееландія» ведеться за різними видами джерел доходів. Аналітичний облік доходів від реалізації продукції та товарів ведеться за видами готової продукції та товарів, при цьому в аналітичному обліку відображається як сума доходів, отриманих від реалізації відповідного виду продукції, так і кількість реалізованих товарів в натуральних одиницях виміру (в штуках, кілограмах, літрах).

Синтетичний облік витрат на підприємстві ДП «Зееландія» ведеться з застосуванням лише рахунків 9 класу, тобто рахунки 8 класу не

використовуються, відображається синтетичний облік витрат в Журналі 5. Аналітичний облік витрат ведеться в розрізі окремих статей та об'єктів витрат.

5. Хмарні технології представляють собою сервіси, які дозволяють зберігати дані або проводити обчислення та інші операції на віддалених серверах, які з'єднуються з комп'ютерами або іншими пристроями споживача за допомогою засобів зв'язку через мережу Інтернет. Хмарні технології надаються за трьома моделями: IaaS – інфраструктура як послуга, PaaS – платформа як послуга, SaaS – програмне забезпечення як послуга. В бухгалтерському обліку найчастіше використовується модель надання хмарних послуг SaaS. Облік доходів та витрат з використанням хмарних технологій за моделлю SaaS дозволяє економити час на підключення послуги, забезпечує резервне копіювання бухгалтерських документів, що підвищує надійність та безпеку ведення обліку, забезпечує доступ до бухгалтерського програмного забезпечення та до даних бухгалтерського обліку підприємства з будь-якого місця, де є доступ до Інтернет, дозволяє підвищувати продуктивність праці, а бухгалтерам працювати віддалено.

6. Розкриття інформації про доходи та витрати ДП «Зееландія» здійснюється виключно у Звіті про фінансові результати. В інших формах фінансової звітності дані про доходи та витрати підприємства не відображаються або відображені частково.

7. Для вдосконалення обліку доходів та витрат на ДП «Зееландія» пропонується використовувати хмарні технології за моделлю SaaS, тобто за моделлю програмне забезпечення як послуга. Дана модель передбачає, що ДП «Зееландія» отримає як програмне забезпечення для ведення бухгалтерського обліку, яке буде зберігатись на віддалених серверах компанії, яка надає такі послуги, так і доступ до зберігання даних на віддалених серверах. Це забезпечить підприємству можливість доступу до програмного забезпечення для ведення обліку з будь-якої точки простору, де доступ до мережі Інтернет, а також збільшить безпеку зберігання даних

бухгалтерського обліку та зменшить ризики втрати даних. З трьох компаній, які надають послуги ведення бухгалтерського обліку з використанням хмарних технологій, було сформовано критерії відбору та за сукупністю оцінок критеріїв обрано кращого постачальника послуг, яким виявилась компанія «Облік SaaS». Впровадження обліку на основі хмарних технологій забезпечить зниження витрат на ведення бухгалтерського обліку, підвищить оперативність його ведення, надасть гнучкість системі бухгалтерського обліку підприємства та можливість доступу до даних обліку керівниками підприємства з будь-якої точки та у будь-який час.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Атамас П.Й. Лисиченко О.О., Атамас О.П. Фінансовий облік : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 356 с.
2. Волощина О. А., Кордзаія І. А., Даценко С. М., Ульченко А. М. Методичні підходи до аналізу доходів підприємства та факторів їх формування. *Ефективна економіка*. електрон. наук. фах. вид. 2019.
3. Гладких Т.В. Фінансовий облік. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 480с.
4. Гудзь Н. В. Бухгалтерський облік: навч. посібник для ВНЗ. – 2-ге вид., перероб. і допов. - К. : Центр учбової літератури, 2016. - 424 с.
5. Гуріна Н. В. Економічна сутність доходів та їх класифікація: проблеми і шляхи вирішення. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки*. 2015. № 12(1). С. 203-205.
6. Дерій В. Термін "витрати" і його трактування для потреб обліку і контролю. *Галицький економічний вісник*. – 2020. – № 1(26). – С. 154–160.
7. Заноро В. О., Войтко С. В. Управління підприємствами: планування технологічних витрат, ризик-менеджмент, мотивування, прийняття управлінських рішень. Київ: Політехніка, 2017. 224 с.
8. Карпенко Є. А., Шийка Г. І. Облік доходів від реалізації за міжнародними та національними стандартами. *Інфраструктура ринку*. 2018. №17. С. 441- 446
9. Король С. Я., Клочко А. О. Цифрові технології в обліку й аудиті. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2020. № 1. С. 170-176.
10. Кулик В.А. Любимов М.О. Можливості, загрози та перспективи використання «хмарних» технологій в бухгалтерському обліку. *Науковий вісник ПУЕТ*. 2019. № 2 (93). С. 40-46.
11. Латишева О. В., Касьянюк С. В., Голубова І. В., Хаджийський Є. А. Витрати підприємства: можливості управління та оптимізації на основі

функціонального моделювання та перепроєктування бізнес-процесів. *Вісник економічної науки України*. 2019. №2. С.67-72.

12. Любимов М.О, Кулик В.А. Можливості, загрози та перспективи використання «хмарних» технологій в бухгалтерському обліку. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2019. №2 (93). С.40-46.

13. Мазіна О.І., Олійник В.С., Rogoznii С.А. Цифровізація як найважливіший інструмент розвитку системи обліку та звітності. *Інтернаука. Серія: Економічні науки*. 2020. № 5 (37), Т. 2. С. 59–66.

14. Мельник Т. Г. Проблеми визнання і відображення в обліку доходів підприємства. Т. Г. Мельник, Я. П. Кошоп. *Молодий вчений*. 2020. № 12(2). С. 150-154.

15. Музиченко А. О. Розвиток бухгалтерського обліку з використанням хмарних технологій. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Економіка, аграрний менеджмент, бізнес*. 2018. Вип. 290. С. 203-208.

16. Найпопулярніші електронні сервіси для підприємців та фізичних осіб. URL: <https://portfel.ua/elektronni-servisi/>

17. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати». Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013. № 627. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

18. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 № 290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

19. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

20. Офіційний сайт компанії ДП «Зееландія». URL: <https://www.zeelandia.ua>

21. Офіційний сайт сервісу Облік SaaS. URL: <https://oblik.ua>

22. Офіційний сайт servisy Dilovod. URL: <https://dilovod.ua/>
23. Офіційний сайт servisy Master:Бухгалтерія. URL: <https://masterbuh.com/product/buhgalteriya-online>
24. Павелко О.В Теоретичний аспект дослідження сутності поняття «дохід» та особливості його класифікації. *Наукові записки. Серія «Економіка»*. 2019. № 10. С. 285-293.
25. Паєнтко Т. В. Проблемні питання підтвердження сум доходів і витрат, які виникають при обліку довгострокових заборгованостей. *Криміналістика і судова експертиза*. 2020. № 65. С. 534-541.
26. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>
27. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України № 996-XIV від 16 липня 1999 р. (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
28. Подмешальська Ю. В. Удосконалення обліку та аудит доходів від реалізації готової продукції в умовах використання інформаційних систем та технологій. Ю. В. Подмешальська, А. Ю. Прокопенко. *Агросвіт*. 2021. № 1-2. С. 71-81.
29. Рзаєв Г. І. Обліково-аналітичні процедури підтримки безпеки формування доходів, витрат і фінансових результатів. Г. І. Рзаєв, Д. О. Драгочинська. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2019. № 1. С. 62-65
30. Родіна О. В. Сучасні підходи до визначення сутності категорії «витрати». *Економіка і суспільство*. 2017. №9. С. 1181-1185.
31. Сопко В. В. Бухгалтерський облік: навч. посібник / Київський національний економічний ун-т.— К.: КНЕУ, 2010. — 578с.
32. Сук Л. К. Облік витрат за елементами і статтями. Л. К. Сук, П. Л. Сук. *Облік і фінанси*. 2019. № 3. С. 49-54

33. Травін В. В. Принцип нарахування та відповідності доходів і витрат у системі бухгалтерського обліку. В. В. Травін, Т. Камінська. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки*. 2017. № 4. С. 56-59.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Зразок заповнення платіжного доручення

Увага! Оплата цього рахунку означає погодження з умовами поставки товарів. Повідомлення про оплату є обов'язковим, в іншому випадку не гарантується наявність товарів на складі. Товар відпускається за фактом надходження коштів на п/р Постачальника, самовивозом, за наявності довіреності та паспорта.

Зразок заповнення платіжного доручення

Отримувач

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ТЕХНОХОЛ"

Код

21562431

Банк отримувача

КРЕДИТ рах. №

АТ Райффайзен Банк

UA843808050000000026001165823

Рахунок на оплату № 95 від 09 квітня 2024 р.

Постачальник: **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ТЕХНОХОЛ"**
п/р UA843808050000000026001165823 у банку АТ Райффайзен Банк,
УКРАЇНА, 04210, м.Київ, проспект Героїв Сталінграда, будинок 14,
тел.: 044 411 42 38,
код за ЄДРПОУ 21562431, ІПН 215624326530,
Є платником податку на прибуток на загальних підставах

Покупець: **ДОЧІРНЄ ПІДПРИЄМСТВО "ЗЕЕЛАНДІЯ"**
Тел.: 0445922883

Договір: 623 ТЕХ від 01.06.2012

№	Артикул	Товари (роботи, послуги)	Кіл-сть	Од.	Ціна без ПДВ	Сума без ПДВ
1	R 134a	Фреон R 134A	13,6	кг	289,00	3 930,40

Всього: 3 930,40
Сума ПДВ: 786,08
Всього із ПДВ: 4 716,48

Всього найменувань 1, на суму 4 716,48 УАН.
Чотири тисячі сімсот шістнадцять гривень 48 копійок
У т.ч. ПДВ: Сімсот вісімдесят шість гривень 08 копійок

Виписав(ла):
Закашанський Юрій Маратович

Документ підписано у сервісі Вчасно (початок)
Рахунок на оплату № 95 від 09.04.2024.pdf

Рахунок за надані послуги

РАХУНОК ЗА НАДАНІ ПОСЛУГИ
ПрАТ «ВФ Україна»
Адреса: 01601 м.Київ, Лейпцизька, 15.
Контактні телефони: 111 (всередині мережі),
0 800 400 001
Номер рахунку: 3146246830 від 30.04.2024
Розрахунковий період: 01.04.2024 – 30.04.2024
Особовий рахунок: 295379007608

ПрАТ "ВФ Україна"
ЄДРПОУ 14333937
ІПН 143339326658
Банк АТ "Райффайзен Банк"
IBAN UA063808050000026007343989211

Увага! При заповненні платіжного доручення в графі
«Призначення платежу» потрібно вказати:
295379007608 Оплата за надані послуги згідно
рахунку 3146246830 від 30.04.2024

Шановний абоненте!
Дякуємо за користування нашими послугами!
У разі виникнення питань звертайтеся до Центру обслуговування
ключових абонентів за номерами 050 462 0001 або 044 240 0001
(вартість дзвінка згідно умов тарифного пакету Оператора)
або до одного з Ваших персональних експертів:
Єлизавета Соломонова, +380504620211,
ysolomonova@vodafone.ua;
Ірина Базилік, +380504369418, ibazylyk@vodafone.ua;

31 462 468 30
295379007608

ДОЧІРНЄ ПІДПРИЄМСТВО
"ЗЕЕЛАНДІЯ"
А/С 125
Київська обл.
07400 М. Бровари

РОЗРАХУНКОВИЙ ПЕРІОД: 01.04.2024 – 30.04.2024		ГРН
ЗАБОРГОВАНІСТЬ: НА ВАШОМУ ОСОБОВОМУ РАХУНКУ СТАНОМ НА 01.04.2024:		39904.68
ОТРИМАНО ОПЛАТ:		39904.68
НАРАХОВАНО ЗА ПОСЛУГИ МОБІЛЬНОГО ЗВ'ЯЗКУ (GSM) ТА ДОСТУПУ ДО ІНТЕРНЕТ:		30408.13
ЩОМІСЯЧНА ВАРТІСТЬ ПАКЕТА ТА ПОСЛУГИ, НАДАНІ ЗА МЕЖАМИ ПАКЕТА:		34782.06
ПОСЛУГИ МІЖНАРОДНОГО РОУМІНГУ:		772.55
СПЕЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ МОБІЛЬНОГО ЗВ'ЯЗКУ ТА ДОСТУПУ ДО ІНТЕРНЕТ:		83.33
ЗНИЖКА**:		-5229.81
НАРАХОВАНО ЗА ПОСЛУГИ ФІКСОВАНОГО ЗВ'ЯЗКУ/ІНШІ ПОСЛУГИ:		2416.67
СПЕЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ ФІКСОВАНОГО ЗВ'ЯЗКУ/ІНШІ ПОСЛУГИ:		2416.67
ЗАГАЛОМ БЕЗ ПОДАТКІВ:		32824.80
ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ (ПДВ 20%)*:**:		6564.96
ЗБІР В ПЕНСІЙНИЙ ФОНД (ПФ 7,5%)*:		2280.61
ЗАГАЛОМ НАРАХОВАНО ЗА ПЕРІОД ЗА ВСІМА КОНТРАКТАМИ РАЗОМ З ПДВ ТА ПФ:		41670.37
ЗАБОРГОВАНІСТЬ НА 30.04.2024 (враховуючи ПДВ та ПФ):		41670.36
Шановний абоненте, задля того, щоб зберегти на Вашому рахунку позитивний баланс, та запобігти відключенню у разі закінчення грошей на рахунку до кінця звітного періоду, радимо Вам також сплатити рекомендований аванс, розрахований відповідно до вартості послуг, наданих Вам за минулий місяць		
РЕКОМЕНДОВАНИЙ АВАНС (вкл. ПДВ):		12643.96
Рахунок є підтвердженням факту надання послуг абоненту		
Рахунок підлягає оплаті в термін передбачений договором		
Приватне акціонерне товариство "ВФ Україна" (код у ЄДРПОУ 14333937) є платником податку на прибуток на загальних підставах за основною ставкою згідно Податкового кодексу України		
*- Збір у ПФ нараховується в розмірі 7,5% з вартості послуг стільникового рухомого зв'язку згідно Закону України №400/97-ВР від 26.06.1997р "Про збір на обов'язкове пенсійне страхування"		
**- Знижка не надається на спеціальні послуги, контент-послуги, послуги роумінгу, а також на вартість пакету/вартість послуг наданих за межами пакету/щомісячну плату для пакетів "Red Business Ultra VIP", "NB-lot" та для ряду тарифних пакетів-винятків, повний перелік яких наведено у Вашому договорі про надання електронних комунікаційних послуг.		
****-Увага! За розрахунковий період сформовані наступні податкові документи: Податкова накладна № 3296027 від 30.04.2024 р.		

Директор Департаменту бізнес-ринку **А.В. Федоров**

ДЕТАЛІЗОВАНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРАХУНКИ ЗА НАДАНІ ПОСЛУГИ
ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВФ Україна»

Адреса: 01601 м.Київ, Лейпцизька, 15.
Контактні телефони: 111 (всередині мережі),
0 800 400 001

Номер рахунку: 3146246830 від 30.04.2024
Розрахунковий період: 01.04.2024 – 30.04.2024
Особовий рахунок: 295379007608

НАРАХОВАНО ЗА ВСІМА КОНТРАКТАМИ, ЩО ЗАРЕЄСТРОВАНІ НА ВАШОМУ ОСОБОВОМУ РАХУНКУ	ГРН
ПОСЛУГИ МОБІЛЬНОГО ЗВ'ЯЗКУ (GSM) ТА ДОСТУПУ ДО ІНТЕРНЕТ	
ВАРТІСТЬ ПАКЕТА/ЩОМІСЯЧНА ПЛАТА:	28470.5893
ПОСЛУГИ, НАДАНІ ЗА МЕЖАМИ ПАКЕТА:	6271.2746
Вихідні дзвінки по Україні	4505.4354
Вихідні дзвінки з України за кордон	737.2546
SMS	64.0016
SMS за межі України	108.2357
Передача даних – трафік	856.3473
ЗАМОВЛЕНІ ДОДАТКОВІ ПОСЛУГИ ЗА МЕЖАМИ ПАКЕТА:	40.1961
Щомісячна плата (інші сервіси)	23.5294
Вартість послуги "Заборона визначення номера"	16.6667
ПОСЛУГИ МІЖНАРОДНОГО РОЗУМІНГУ:	772.5481
Вихідні дзвінки, SMS, передача даних	427.4506
Вхідні дзвінки	345.0975
СПЕЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ МОБІЛЬНОГО ЗВ'ЯЗКУ ТА ДОСТУПУ ДО ІНТЕРНЕТ:	83.3300
Загальні спеціальні послуги	83.3300
ЗАГАЛОМ БЕЗ ПОДАТКІВ ЗА ПОСЛУГИ МОБІЛЬНОГО ЗВ'ЯЗКУ (GSM) ТА ДОСТУПУ ДО ІНТЕРНЕТ:	35637.9381
ПОСЛУГИ ФІКСОВАНОГО ЗВ'ЯЗКУ/ІНШІ ПОСЛУГИ	
СПЕЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ ФІКСОВАНОГО ЗВ'ЯЗКУ/ІНШІ ПОСЛУГИ:	2416.6700
ЗАГАЛОМ БЕЗ ПОДАТКІВ ЗА ПОСЛУГИ ФІКСОВАНОГО ЗВ'ЯЗКУ/ІНШІ ПОСЛУГИ:	2416.6700
ЗНИЖКИ:	-5229.8085
Знижка на суму особового рахунку	-5229.8085
ЗАГАЛОМ БЕЗ ПОДАТКІВ:	32824.80
ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ (ПДВ 20%)*:**:	6564.96
ЗБІР В ПЕНСІЙНИЙ ФОНД (ПФ 7,5%)*:	2280.61
ЗАГАЛОМ НАРАХОВАНО ЗА ПЕРІОД ЗА ВСІМА КОНТРАКТАМИ РАЗОМ З ПДВ ТА ПФ:	41670.37

ЕП Федоров
Андрій
Володимирович

ЕП Василенко
Андрій Петрович

